

ပြင်မာနိုင်ငံရှိ
ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု

ပြင်မာကာ

လေးစားရပါသော သင်တန်းဆရာများနှင့် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူများသို့

ဤလမ်းညွှန်ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအား အသုံးပြုရာတွင် လိုအပ်သည့်သတင်းအချက်အလက်များ ထောက်ပံ့ပေးပါမည်။

အောက်ပါ tool များသည် သင့်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။

- **သင်တန်းသားများအတွက် မှတ်စုကဏ္ဍပါရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် လက်စွဲစာအုပ်**
(အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ၊ ကချင်၊ ကရင် နှင့် ရှမ်းဘာသာစကားများဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။)
- **မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ပါဝါပိုင်ဆိုင်တစ်စုံ**
(အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ၊ ကချင်၊ ကရင် နှင့် ရှမ်းဘာသာစကားများဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။)
- **အောက်ပါ သင်ခန်းစာများပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း**
အပိုင်း ၁။ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း
အပိုင်း ၂။ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျှော့ချခြင်း၊ ဝင်ငွေရှာဖွေခြင်းနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး
အပိုင်း ၃။ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်းတူညီမျှစေခြင်း
အပိုင်း ၄။ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ
အပိုင်း ၅။ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် လူသားရင်းမြစ်များ
အခန်း ၆။ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း

အထက်ပါ စာရွက်စာတမ်းများအား သင်ခန်းစာတစ်ခုချင်းစီ သို့မဟုတ် မတူညီသောဘာသာစကားအလိုက် သင်ခန်းစာ ၆ခုစလုံး အားဒေါင်းလုတ်လုပ်၍ ရယူနိုင်ပါသည်။ စာရွက်စာတမ်းများအားလုံးကို အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ဝဘ်ဆိုက် www.asiafoundation.org/where-we-work/myanmar/ တွင် ဒေါင်းလုတ် လုပ်နိုင်ပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါမှတ်စုများသည် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတစ်ခုလုံးကို ပြည့်ဝစွာလွှမ်းခြုံနိုင်မှုမရှိပါ။ အထူးသဖြင့်ရှင်းပြရန်လိုအပ်သော အဓိကအပိုင်းများကိုသာ ထုတ်နှုတ်ထားပါသည်။ အဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်သည့်ကဏ္ဍများတွင် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားနိုင်ရန် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးမှုများကို တွန်းအားပေးနိုင်မည့်အကြံပြုချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

အကယ်၍ သင့်အနေဖြင့် မေးလိုသည်များရှိလျှင် သို့မဟုတ် လိုအပ်သည့်အကူအညီများရှိလျှင် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ Nicola Williams, Peace Team Manager, nicola.williams@asiafoundation.org နှင့် Kyaw Myo Oo, Senior Program Officer, kyaw.oo@asiafoundation.org တို့ထံတွင် ဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတော် နှင့် မြို့နယ်အဆင့်ရှိ ဝန်ထုပ် အဖွဲ့အစည်းများမှ ပံ့ပိုးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင် ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ အာမခံကြံ့ခိုင်မှု အဖွဲ့အစည်း၏ နိုင်ငံတော် နှင့် မြို့နယ်အဆင့်ရှိ (သို့မဟုတ်) အမေရိကန်နိုင်ငံတော်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

သင်ရိုးအသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်:

ယခုသင်ရိုးပါ အကြောင်းအရာများသည် အများပြည်သူဖတ်ရှုနိုင်သော အရာများဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအရာများသည် ဖက်ဒရယ်စီမံကိန်းစနစ် အစီအစဉ်ရပ် မှီ ထွန်းလာရန် ဦးတည်သည့် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်ရင့် နှင့် အမျိုးသားစေတီ ဆွေးနွေးတွဲကို ကူညီပံ့ပိုးထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သင်ရိုးအသုံးပြုခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ် ကျင့်သုံးမှု နှိုင်းစား ထုတ်ဖော်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးတစ်ခုလုံး ပျဉ်းပင် ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ဤသင်ရိုး၏ အခန်းခန်းပါ အပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေး စနစ် ကို ဦးစားပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးပါ သင်ခန်းစာများအားလုံးအား အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် www.asiafoundation.org/where-we-work/myanmar/ မှ ရယူအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သင်ရိုးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးခွန်း (သို့) အတောင်းဆိုမှုရှိပါက အောက်ဖော်ပြပါ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ဝန်ထမ်းများကို ဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

Nicola Williams, Peace Team Manager,
nicola.williams@asiafoundation.org
Kyaw Myo Oo, Senior Program Officer,
kyaw.oo@asiafoundation.org

သင်ရိုး ဖာတိကာ

- အခန်း ၁ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း
- အခန်း ၂ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း၊ ဝင်ငွေရှာဖွေခြင်းနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး
- အခန်း ၃ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ် နှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်းတူညီမျှစေခြင်း
- အခန်း ၄ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ
- အခန်း ၅ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် လူသားရင်းမြစ်များ
- အခန်း ၆ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးခြင်း ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း

- သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါအကြောင်းအရာများတွင်ပါဝင်သည့် ပြောကြားချက်များ -
- ➔ ဤသင်ခန်းစာများသည် ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများရှိ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများအား စီမံခန့်ခွဲရေးကို အထူးပြုထားပါသည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်အငြင်းပွားမှုများသည် ဖြစ်နေကျအရာများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် မည်သို့အလုပ်လုပ်ကြောင်းကို သိရှိနားလည်ခြင်းသည် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကျင့်သုံးသည့်အစိုးရတစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် သော့ချက်ဖြစ်ပါသည်။
  - ➔ လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရအတွင်း ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များ နှင့် ဝင်ငွေခွဲဝေမှု၊ အခွန်ငွေဟန်ချက်ညီမှု၊ လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့်ထောက်ပံ့ခြင်း၊ တန်းတူညီမျှခြင်းစသည့် ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ကွက်များအား ဤသင်ခန်းစာများတွင် ပိုင်းခြားလေ့လာရမည်။

အပိုင်း (၅)

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်စနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း

အပိုင်း ၅

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း

သင်တန်းသားများတွေ့ကြုံလာနိုင်သည့် သိသာသည့်စိန်ခေါ်မှုများ

- ဤအစောပိုင်းသင်ခန်းစာတွင် ပညာရပ်ဝေါဟာရအသစ်များ အများအပြားတွေ့ရှိရလိမ့်မည်။ ပထမပိုင်းတွင် ထိုအရာများသည်အနည်းငယ် ခက်ခဲနေတတ်ပြီး ပညာရပ်ဆန်သော အသုံးအနှုန်းများဖြစ်နေလိမ့်မည်။
- ကျေးဇူးပြု၍ ၎င်းတို့ကိုကိုးကားရန်အတွက် နည်းပြလက်စွဲ၏ ပညာရပ်ဆိုင်ရာဝေါဟာရအခန်းအား အသုံးပြုပါ။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာဝေါဟာရ အခန်းသည် သင်ခန်းစာ၏အစ နှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၏ နောက်ဆုံးအပိုင်းတွင်ပါဝင်ပါသည်။
- သင်ခန်းစာများအား လေ့လာရင်းဖြင့် ပိုမိုလွယ်ကူလာပါလိမ့်မည်။
- ကျွန်တော်တို့အတူတစ်ကွ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးပြီး ဤအယူအဆများကို မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေ နှင့်ကိုက်ညီအောင် ဆက်စပ်၍ အသုံးပြုကြပါမည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

လက်ဖျော်ပိုင်းများ
 လက်ဖျော်ပိုင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချို့များ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အချို့အစရှိ အစဉ်များကို ပြုပြင်သူ လုပ်ငန်းစဉ်များ မြဲမဲစေရန်နှင့် ဆွဲယူနိုင်စွမ်းရှိစေရန်၊ အစဉ်အတိုင်း တာဝန်များကို ပိုမိုခက်ခဲစေခြင်းဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းစဉ်
 အချုပ်အခြာမှုကို တိုင်ကြားပြီး နှင့် ပြုပြင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။

စီမံခန့်ခွဲမှု
 စီမံခန့်ခွဲမှုသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် မှတ်တမ်း မြှုပ်နှံမှု၊ နှစ်စဉ် စီမံခန့်ခွဲမှုများ အစရှိသည်။

ယာဉ်ပျံသွားမှု
 တွက်ချက်မှုပုံစံ ဝင်ရောက် အစီအစဉ်များ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တွက်ချက်မှုပုံစံ။

စက်လုပ်မှု
 စက်လုပ်မှု အချုပ်အခြာမှု တိုင်ကြားမှုများဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အစီအစဉ်များ တာဝန်ယူမှုများလည်း မှတ်တမ်းပုံစံများဖြင့် အစီအစဉ်များနှင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

FISCAL FEDERAL GOVERNMENT

PAGE 03

- ➔ သင်တန်းသားများအား ထိုအခန်းကို အသုံးပြုထားသောဝေါဟာရများဖြင့်ဖတ်ရှုခိုင်းပါ။
- ➔ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အောက်ပါဝေါဟာရများအတွက် ရှင်းပြချက်များ လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်လိမ့်မည်။
- ➔ ထိုအထဲတွင် **ရင်းမြစ်အခြေ** လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အခွန်ဝင်ငွေများကို ကောက်ခံရယူသည့်နေရာအလိုက် ဝင်ငွေခွဲဝေမှုဖြစ်ကြောင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အား ဖတ်ကြားရှင်းလင်းပြပါ။
- ➔ **စီးပွားရေးအစုအရုံး** ဆိုသည်မှာ တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာစီးပွားရေးအစုအစည်းအတွက် အတူတကွလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော ကွဲပြားသည့် အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုအဆင့်များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

စက်လုပ်မှု
 စက်လုပ်မှု အချုပ်အခြာမှု တိုင်ကြားမှုများဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

စက်လုပ်မှု
 စက်လုပ်မှု အချုပ်အခြာမှု တိုင်ကြားမှုများဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

စက်လုပ်မှု
 စက်လုပ်မှု အချုပ်အခြာမှု တိုင်ကြားမှုများဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

FISCAL FEDERAL GOVERNMENT

PAGE 04

- ➔ လူမှုရေးအစုအရုံး ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားများအတွက်ဝန်ဆောင်မှုများသည် ကျယ်ပြန့်စွာလက်လှမ်းမီနိုင်မှုကို သေချာစေသော ကွဲပြားသည့် အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုအဆင့်များရှိ (နိုင်ငံအဆင့်၊ ပြည်နယ်အဆင့် မှ ဒေသန္တရအဆင့်သို့) လူမှုအစီအစဉ်များ၏သဘာဝဖြစ်မှုကို ဆိုလိုပါသည်။
- ➔ ထောက်ပံ့ငွေ ကိုအစိုးရထံမှ တိုက်ရိုက်ရယူနိုင်ပြီး တိုက်ရိုက်ပေးပို့နိုင်ကြောင်း ခြားနားထားမှုသည်အလွန်ပင်အဖိုးတန်ပါသည်။ ဥပမာ ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်သို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရထံသို့ ထောက်ပံ့ငွေ၊ အလှူရှင်များထံမှ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ လက်ခံရရှိသည့် ဝင်ငွေတစ်ခုစည်းမဟုတ်သော ထောက်ပံ့ငွေ သို့မဟုတ် ငွေလွှဲပြောင်းမှု။ ထိုအရာများအားလုံးသည် ထောက်ပံ့ငွေများဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ထောက်ပံ့ငွေအမျိုးအစားများစွာရှိပါသည်။ ဤသင်ခန်းစာနှင့် အခြားသောသင်ခန်းစာများတွင် အစိုးရမှ အစိုးရသို့ ပေးသော ထောက်ပံ့ငွေများကို အဓိကထားမည်ဖြစ်သည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ
 နိုင်ငံ၏ ဝင်ငွေများကို ပြုပြင်ထုတ်ခံရန် စက်လုပ်မှုပုံစံ ဝင်ငွေများ ပြုပြင်ထုတ်ခံရခြင်း။

သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ
 စက်လုပ်မှု ပြုပြင်ထုတ်ခံရခြင်း အချုပ်အခြာမှု ပြုပြင်ထုတ်ခံရခြင်း အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားဖြင့် ထုတ်ပေးသည့်ဝင်ငွေပုံစံများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ
 စက်လုပ်မှု ပြုပြင်ထုတ်ခံရခြင်း အချုပ်အခြာမှု ပြုပြင်ထုတ်ခံရခြင်း အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားဖြင့် ထုတ်ပေးသည့်ဝင်ငွေပုံစံများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

စက်လုပ်မှု
 စက်လုပ်မှု အချုပ်အခြာမှု တိုင်ကြားမှုများဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချုပ်အခြာမှုပုံစံများကို ရှိသမျှအားဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြုပြင်မှုများနှင့်အဆင့်တင်သည်။

FISCAL FEDERAL GOVERNMENT

PAGE 05

- ➔ အခွန်ငွေဟန်ချက်ညီမှု နှင့် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ တို့၏ ရှင်းပြချက်များကို မျှဝေပါ။
- ➔ အခွန်ငွေဟန်ချက်ညီမှု သည်ဘုံမူဝါဒတစ်ခုအား ချမှတ်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသောအခွင့်အာဏာများအကြား အခွန်ငွေ ချိန်ညှိချက်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပါသည်။
- ➔ သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ သည်ဥပဒေပြုရေးမှ အုပ်ချုပ်ရေး (အစိုးရ) သို့ အများပြည်သူဆိုင်ရာရန်ပုံငွေများကို ခွင့်ပြုထားသောရသုံးငွေစာရင်းနှင့် အညီ သုံးစွဲရန်အတွက် ပေးအပ်ထားသောအခွင့်အာဏာဖြစ်ပါသည်။
- ➔ အဓိကကျသော ဝေါဟာရအနည်းငယ်အားရှင်းပြပြီးနောက်တွင် သင်ခန်းစာအား ဆက်မသွားခင် မေးလိုသည်များရှိမရှိနှင့် ရှင်းလင်းလိုသည့် အချက်များရှိမရှိကို မေးမြန်းပါ။

ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း

ဖက်ဒရယ်စနစ်
တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များဖြင့် ဦးစွာပြည်ထောင်စု အစိုးရအဆင့်ဆင့်ဆိုင်ဆိုင်တွင် သီးခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့်ပြင် မူကြမ်းတင်ဆောင်ရာတွင် အာဏာပိုင်အဖွဲ့များမှလွှဲလျာထားပြီး ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဝန်ကြီးဌာနအဖွဲ့များနှင့် ဝန်ကြီးရုံးများဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ

➔ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရအဆင့်အစိုးရတွင် ရှိသော အာဏာများကို ဥပမာများဖြင့်ရှင်းပြပါ။

- ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံသို့ ပေးအပ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် အာဏာများတွင် အောက်ပါလုပ်ငန်းများပါဝင်ပါသည်။
  - ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ
  - နယ်စပ်လုံခြုံရေး
  - နိုင်ငံခြားရေး
- ပြည်နယ်/ဒေသန္တရအဆင့် အစိုးရထံသို့ ပေးအပ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် အာဏာ များတွင် အောက်ပါ လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပါသည်။
  - ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ
  - ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ
  - ဒေသန္တရလမ်းဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ
- အချင်းချင်းအကြား ခွဲဝေသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် အာဏာများမှာ
  - ပြည်နယ်များကို ဖြတ်သန်းသော အရေးကြီးလမ်းဆောက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ
  - သဘာဝဘေးပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများ

ဖက်ဒရယ် စနစ်၏ လက္ခဏာများ

- တိုင်းပြည်တစ်ခုချင်းစီတွင် အစိုးရတစ်ရပ်ရှိပြီး နှင့် မထူထောင်သည့် အဆင့်ဆင့်အစိုးရရှိခြင်း
- ဦးစွာပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့များ ဦးစွာပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် ဝန်ကြီးရုံးများဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း
- တိုင်းပြည်တစ်ခုချင်းစီတွင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဦးစွာပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့များ ဦးစွာပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် ဝန်ကြီးရုံးများဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း
- ဦးစွာပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့များ ဦးစွာပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် ဝန်ကြီးရုံးများဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း

အစိုးရ အဆင့်များ

- ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်အဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရ (ဦးစွာပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့များ ဦးစွာပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် ဝန်ကြီးရုံးများဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း)
- အစိုးရပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်အဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဦးစွာပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် ဝန်ကြီးရုံးများဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် အစိုးရအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း

- ➔ ဆလိုက်များရှိ ဘူးလက်ပွိုင့်များအားဖြည့်စွက်ရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ဝိသေသလက္ခဏာများပေါ်ပေါက်လျက်ရှိရာ လက်ရှိအာဏာခွဲဝေခြင်းအဆင့်သည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အဖွဲ့အစည်းများအကြား အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ကိစ္စရပ်အဖြစ်ကျန်ရှိနေခဲ့သည်။
- ➔ ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်အနေဖြင့် အစိုးရတစ်စုပေါင်းစည်းမှုပုံစံသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိနယ်မြေများအားလုံးအပေါ်ရှိ အဆင့်မြင့်ဆုံးအာဏာကိုစွဲထားသော ဗဟိုအစိုးရတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။
- ➔ ပြည်နယ်အများစုတွင် ဒေသန္တရအစိုးရများအား ရံဖန်ရံခါတွင် နိုင်ငံ၏မူဝါဒများကို လုပ်ဆောင်ရမည့် အုပ်ချုပ်ရေးယူနစ်များအဖြစ်ရှုမြင်သည့် ထိုကဲ့သို့သော အစိုးရပုံစံရှိကြပါသည်။
- ➔ ကုလသမဂ္ဂအဖြစ်ပေါင်းစည်းထားသော ၁၉၃နိုင်ငံများအနက် အများဆုံး ၂၉နိုင်ငံသာလျှင် ဖက်ဒရယ် အစိုးရစနစ်ကို ကျင့်သုံးကြသည်။ ကမ္ဘာလူဦးရေ၏ ၄၅%ကျော်ကျော်သာလျှင် ဖက်ဒရယ်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ခြင်းခံရသည်။

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်စနစ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုသည်မှာ
အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ဗဟိုအစိုးရနှင့်ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ဆိုင် မတူညီသော အစိုးရအဆင့်ဆင့်များအကြား ဘဏ္ဍာရေးအခွန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

➔ ရုပ်ပုံပါ အချက်အလက်များအား ဖတ်ပြပြီးနောက် ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များသည် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အစုအရုံးကြားရှိ မျှည့်စက်များဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါ။ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် ၎င်းတို့အားအတူပူးပေါင်းစေသည့်အချိတ်အဆက် ဖြစ်သည်။

ပရော်ဖက်ဆာ ရိုနယ် ဝက်ထ်စ်၏ အဆို

“...ဖက်ဒရယ်စနစ်များတွင် အစိုးရအဆင့် တစ်ဆင့်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအရပ်ရပ်မှာ လုပ်ရိုးစဉ်အားဖြင့် ဥပဒေရေးရာနှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ တရားစီရင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ ဝင်ရောက်မှုဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းတို့ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့အစည်းများကို လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းတင်ခြင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအရပ်ရပ်နှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ ဝင်ရောက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ခြင်းများကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။

“

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems* (3rd edition) Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University, McGill-Queen's University Press, P.100.

- ➔ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံအများစုတွင် အစိုးရအဆင့် တစ်ဆင့်ချင်းစီ၏ သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာသည် ဥပဒေပြုရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တရားစီရင်ဆိုင်ခွင့်ရှိ နယ်မြေများတွင်ပင် တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ကန့်သတ်ထားခြင်းမရှိကြောင်းကို အသားပေး ပြောကြားပါ။
- ➔ သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ သည်ဥပဒေပြုရေးမှ အုပ်ချုပ်ရေး (အစိုးရ) သို့ အများ ပြည်သူဆိုင်ရာရန်ပုံငွေများကို ခွင့်ပြုထားသောရသုံးငွေစာရင်းနှင့်အညီသုံးစွဲရန်အတွက် ပေးအပ်ထားသောအခွင့်အာဏာဖြစ်ပါသည်။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

<p>အမျိုးမျိုး မဟာဝါယုများ</p> <p>သီးသန့် အခွန်မြေများနှင့် များသောအားဖြင့် အခွန်မြေများ</p>	<p>မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကို အခြေခံသော အခွန်မြေများ</p> <p>အခွန်မြေများသည် မည်သည့် မဟာဝါယုများ</p>	<p>အခွန်မြေများကို အခြေခံသော အခွန်မြေများ</p> <p>အခွန်မြေများကို အခြေခံသော အခွန်မြေများ</p>	<p>မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကို အခြေခံသော အခွန်မြေများ</p> <p>အခွန်မြေများကို အခြေခံသော အခွန်မြေများ</p>
---	--	--	---

- ➔ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တွင် ကဏ္ဍကြီး ၄ ခုရှိပါသည်။ ဤအယူအဆအား စီးပွားရေး ပါမောက္ခ Paul Hobson နှင့်အတူ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား ရေးဆွဲပြုစုလျက်ရှိပါသည်။
- က။ **အခွန်မြေများ - သီးသန့်အခွန်မြေများနှင့် ခွဲဝေထားသောအခွန်မြေများ။** မည်သည့်အစိုးရအဆင့်သည် မည်သည့်အရင်းအမြစ်များအတွက် အခွန်ငွေကောက်ခံခွင့်ရှိသနည်း။ မည်သည့်အစိုးရအဆင့်သည် မည်သည့်အရင်းအမြစ်များအတွက် အခွန်ငွေကောက်ခံခွင့်ရှိသနည်း။ မတူညီသည့်အစိုးရအဆင့်များတွင် တူညီသောအခွန်မြေအတွက်ကောက်ခံခွင့်ရှိပါသလား (ဥပမာ ခွဲဝေထားသောအခွန်မြေများ)
- ခ။ **ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအစီအစဉ် - အခွန်ဝင်ငွေနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာဝင်ငွေများ** ကွဲပြားသောအစိုးရအဆင့်များအကြား ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအတွက် မည်သည့် အစီအစဉ်များလုပ်ဆောင်သနည်း။
- ဂ။ **ဟန်ချက်ညီမှုရှိခြင်း - အခွန်အခများနှင့် အသုံးစရိတ်များ** အခွန်အခများနှင့် အသုံးစရိတ်များသည် မတူညီသည့်ပြည်နယ်များတွင် မည်မျှခြားနားသနည်း။ မည်သည့်ပမာဏ ခြားနားနိုင်မည်နည်း။
- ဃ။ **ငွေလွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ငွေများပေးအပ်ခြင်း - တန်းတူညီမျှခြင်းနှင့် “ဖက်ဒရယ် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ” အသုံးပြုမှု** ကွဲပြားသောအစိုးရအဆင့်များအကြား ငွေကြေးများကို မည်သို့လွှဲပြောင်းသနည်း။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် မတူညီသည့်ပြည်နယ်များ၏ ဝင်ငွေအား ညီမျှခြင်းနှင့် တန်းတူညီမျှမှုဖြင့်တင်ခြင်းကို မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိလုပ်ဆောင်သနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း

အဓိကအချက်အလက်များ

ဥပဒေပြုရေး

- ပြည်နယ် တွင်အစိုးရများ
- ၂၀၀၅ခုနှစ် နှစ်လည်အစီအစဉ်အရ ဝယား (၂)ခုရှိ ပြည်နယ်အစိုးရများ

အုပ်ချုပ်ရေး

- ခရီးစဉ်များကို ချုပ်ကိုင်
- ဝယား (၂) တွင် ပြည်နယ်အစိုးရများ
- အစိုးရအဖွဲ့များကို ချုပ်ကိုင်
- ဝယား (၅) တွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ
- အစိုးရအဖွဲ့များကို ချုပ်ကိုင်

တရားစီရင်ရေး

- ပြည်ထောင်စုတရားရုံးကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်တရားရုံးများ
- တရားစီရင်ရေး
- တရားရုံးများကို ချုပ်ကိုင်
- ပြည်ထောင်စုတရားရုံးကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်တရားရုံးများ
- တရားစီရင်ရေး

FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION Page 11

- ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးတို့ရှိ အဓိကကျသောလုပ်ငန်းတာဝန်များ အကြောင်းပြောဆိုရာတွင် အောက်ပါတို့ကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးဆီသို့ ဦးတည်သည့် အစိုးရအလွှာတစ်ခုကို ဖန်တီးခဲ့သည်။
  - ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှ ဖန်တီးသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများတွင် ကဏ္ဍသုံးရပ်ရှိပါသည်။ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးတို့ဖြစ်ကြသည်။
  - မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရအဆင့် ၂ဆင့်အတွက် ပြဌာန်းချက်ရှိသော်လည်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ဒေသန္တရအစိုးရ သို့မဟုတ် တတိယအလွှာအစိုးရအတွက် ပြဌာန်းချက်မရှိပါ။
  - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေး ရှိသော်လည်း ဒေသန္တရအစိုးရမရှိပါ။
  - ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရအားအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သည့်ရှုထောင့်များသည် ရောထွေးလျက်ရှိသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရအကြောင်းကို နောက်အခန်းတွင်ပိုမိုဆွေးနွေးမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

၂၀၀၈

ဝယားများ

- ၁ ကဏ္ဍအလိုက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ရှိမှု
  - စီးပွားရေးကဏ္ဍ
  - လူမှုရေးကဏ္ဍ
  - စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်နှင့် သတ္တုတူးဖော်ကဏ္ဍ
  - စီးပွားရေးကဏ္ဍ (အထွေထွေနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး)
- ၂ ကဏ္ဍအလိုက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ရှိမှု (အထက်ပါ ဝယားအတိုင်း)
- ၅ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အခွန်နှင့် အကောက်များ စာရင်း

FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION Page 12

Source: Intergovernmental Fiscal Relations in Myanmar, 2016, CESO & JCA.

- သင်တန်းသားများအား ပေးထားသော သင်ခန်းစာဆိုင်ရာစာရွက်များအားဖတ်ရှုရန်တိုက်တွန်းပါ။ (ဇယား ၂ နှင့် ၅)
- ဇယား ၁ ၏ အဓိကအပိုင်းများဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏အာဏာ၊ ဇယား ၂ ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စု၏ အာဏာနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများ စာရင်းနှင့် ဇယား ၅ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏အခွန်နှင့်အကောက်များစာရင်းတို့အား ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- ဇယား ၁ ရှိ ကဏ္ဍ ၄ ခုမှာ ဥပမာများသာဖြစ်ကြောင်း ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေတွင် များစွာရိုသေးကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

၂၀၀၈

ဝယား (၂) နှင့် ဝယား (၅) ပြင်ဆင်ချက် (၂၀၁၅)

အဓိကအချက်အလက်များ

- အစိုးရအဖွဲ့တော်ကို ပြင်ဆင်ပေးခြင်း
- အစိုးရအဖွဲ့တော်ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း (တရားဝန်နှင့် နှိုင်း ဝင်ရောက်ခြင်း)
- ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့တော် ဝင်ရောက်မှုပုံစံကို ပြန်လည် ချုပ်ကိုင်မှုများ ဖြေဆိုခြင်း
- အစိုးရအဖွဲ့တော်နှင့် နားလည်ရေး ဝင်ရောက်မှုပုံစံ အလွယ်တူသော အဖွဲ့အစည်းများကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့တော် ဥပဒေအသစ်များ မပါဝင်ကော်လံနိုင်ပါသည်။

FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION Page 13

- သင်တန်းသားများအား သင်ခန်းစာဆိုင်ရာစာရွက်များဖြစ်သော ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက်အား ဖတ်ရှုရန်ပြောကြားပါ။
- ဆလိုက်များရှိ အဓိကအချက်များအားပြောကြားပါ။
- ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်ခြင်းနှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းများ၊ ရေနံနှင့်သဘာဝဓါတ်ငွေ့ စသည့်ကဏ္ဍများအပါအဝင် မျှော်လင့်မထားသည့် အခွန်ကောက်ခံနိုင်သည့် အခွန်ခြေများအများအပြားရှိကြောင်းကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- “ပြည်ထောင်စုမှ ပြဌာန်းထားသောဥပဒေနှင့်အညီ” ဟူသော ဆက်တိုက်ညွှန်းဆိုသောအချက်သည် “မရှင်းလင်းသော စကားရပ်များ” ဖြစ်သည်။ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုဥပဒေမရှိသော လက်တွေ့အခြေအနေများတွင် ထိုစကားစုသည် မည်သည်ကို ဆိုလိုကြောင်းမရှင်းလင်းပေ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ထိုမရှင်းလင်းမှုသည်ပင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ကြားဝင်နိုင်သောအခွင့်အရေးတစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁ မေဂ်ထုတ်ကောက်မှု ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက် အပါအဝင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ စည်း (၁) (၂) နှင့် (၅) တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ပေးပါ။

အဆင့် ၂ အုပ်စုခွဲ ဓမ္မစနစ် - (၁၀ မိနစ်)
၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်သည် ဝန်ထောက်ကြီး အဖွဲ့ဝင် ဖြည့်စွက် ခန့်အပ်သည့် ဟုတ်မည်ဟုတ်မည် ...အသုံးပြုကြောင်းနည်း။

အဆင့် ၃ အုပ်စုအဖွဲ့ဝင် တစ်ဖွဲ့စနစ် - (၁၀ မိနစ်)
ပြန်တင်ပြီးနောက် သူတစ်ပါးကို အဖွဲ့ဝင်မှ ဓမ္မစနစ်ပေးပါ။

FISCAL FEDERAL GOVERNMENT

- ➔ သင်တန်းသားများအား ၎င်းတို့၏စားပွဲ၌ သို့မဟုတ် အခန်းထဲရှိ နေရာများ၌ အဖွဲ့ငယ်များအဖြစ်ခွဲရန်ညွှန်ကြားပါ။
- ➔ ဆွေးနွေးရမည့်မေးခွန်းများအား ပေးပါ။ မေးခွန်းများအား ဆွေးနွေးခြင်းမပြုမီ ၎င်းတို့၏ သင်ခန်းစာဆိုင်ရာစာရွက်များအားဖတ်ရှုစေပါ။
- ➔ ဆွေးနွေးမှုအတွင်းတွင် ပါဝင်လာနိုင်သော အခြားခေါင်းစဉ်များမှာ
  - သင့်အနေဖြင့် ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်ကို သတိထားမိသလား။
  - ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်ရှိ အကြောင်းအရာများတွင် ထူးခြားသောအကြောင်းအရာများရှိပါသလား။ ရှိလျှင် မည်သည့်အကြောင်းအရာ များဖြစ်သနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ ဖွဲ့ စည်းပုံ

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တို့ကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ဥပဒေရေးရာနှင့် ဝန်ထောက်ကြီးများကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများကို သတ်မှတ်ပေးပြီး အဖွဲ့ခွဲများ၊ တာဝန်ပေးပုံနှင့် ပြန်လည်အသုံးပြုမှုကို လည်း ဖော်ပြထားသည်။

FISCAL FEDERAL GOVERNMENT

- ➔ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် လွှတ်တော်များ၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ဥပဒေပြုရေးတာဝန်များ ပေးအပ်ခြင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများအား ဝင်ငွေများစုဆောင်းခွင့်နှင့်သုံးစွဲခွင့်များအပ်နှင်းခြင်းတို့ အပါအဝင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။
- ➔ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အဆင့်ဆင့်သောအစိုးရများအကြောင်းကို ရုပ်ပုံကားချပ်များအကြောင်း ပြောဆိုခြင်းမှတစ်ဆင့် ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာဖွဲ့ စည်းပုံ

FISCAL FEDERAL GOVERNMENT

- ➔ အမြင်အရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများတွင် ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်မှ ရရှိမှုတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှထောက်ပံ့မှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းတို့ ဖြစ်သော ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာငွေများရှိကြသည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ဘဏ္ဍာငွေများတွင် အစိုးရဌာနများ၏ အသုံးစရိတ်များပါဝင်ပါသည်။
- ➔ များပြားလှသော အစိုးရဌာနများသည် ဒေသအလိုက်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေပြီး ၎င်းတို့၏အချို့သောရန်ပုံငွေများအား ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ တိုက်ရိုက်ရရှိပါသည်။
- ➔ အထက်ပါအကြောင်းအရာများအား ရှင်းပြချိန်တွင် အောက်အဆင့်ရှိ အကွက်သုံးကွက်အကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

PAGE 17

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၏ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်

- ➔ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးမှ စုဆောင်းသော "ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ်" ဝင်ငွေသည် မပြောပလောက်သောပမာဏဖြစ်သည်။ ဥပမာ ကရင်ပြည်နယ်၏ ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ် ဝင်ငွေသည် စုစုပေါင်းဝင်ငွေ၏ အများဆုံး ၄%သာရှိသည်။
- ➔ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၅တွင် ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ် ဝင်ငွေအားမြှင့်တင်ရန်အတွက် အခွင့်အရေးများပိုမိုပေးထားပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသည် ထိုအခွင့်အရေးများအား ယခုအချိန်အထိအပြည့်အဝအသုံးချခြင်းမရှိသေးပေ။

အခွန်ဝင်ငွေများခွဲဝေမှု

- ➔ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် ၂၀၁၅သည် ကုန်သွယ်ခွန် နှင့် ဝင်ငွေခွန်တို့အား ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့ရရှိနိုင်သော အခွန်အဖြစ်ရည်ညွှန်းခဲ့ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် ၂၀၁၅သည် ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန်တို့အား ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့ရရှိနိုင်သော အခွန်အဖြစ်ရည်ညွှန်းခဲ့ပါသည်။ ထိုအရာများသည် ခွဲဝေမှုအတွက်အရေးပါသော အခွန်ခြေများဖြစ်သည်။

အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများ

- ➔ ယခင်ကလိုငွေပြသည့်ထောက်ပံ့မှုများအား ပုံသေနည်းအခြေပြုအဖြစ်သို့ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ခုနှစ်တွင်ပြောင်းလဲခဲ့မှုသည် ကောင်းမွန်သောခြေလှမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုံသေနည်းအား အသုံးပြုနိုင်စွမ်းမြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများလုပ်ဆောင်လျှက်ရှိသည်။
- ➔ အထွေထွေထောက်ပံ့မှု ပုံသေနည်းအားသိရှိနားလည်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရအစိုးရအတွက် ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များအားသိရှိနားလည်ခြင်းအတွက် အရေးကြီးသည့်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

PAGE 18

- ➔ သင်တန်းသားများအား ဇယား ၅ နှင့် ဆက်စပ်သော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် ၂၀၁၅ တို့အပါအဝင် သင်ခန်းစာဆိုင်ရာ စာရွက်များအားဖတ်ရှုစေပါ။
- ➔ ဇယား ၅ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်ဖော်ပြချက်များပါရှိသည်။
- ➔ ဇယား ၅ တွင်ယခုထက်ထိအသုံးမပြုရသေးသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအတွက် ကျယ်ပြန့်သောအလားအလာရှိသည့် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များပါရှိသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန်အတွက် အစိုးရအဆင့်များကြားရှိ ဖော်ပြထားသည့်အမျိုးမျိုးသောတာဝန်များအား ဖြတ်ကျော်ရန် ပြည်ထောင်စုဥပဒေများ လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်ပေလိမ့်မည်။
- ➔ ထိုအထဲတွင် သတ္တုတွင်းနှင့် သယံဇာတလုပ်ငန်းများ၊ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သစ်တော၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးနှင့် လယ်ယာမြေနှင့် ရေစသည့်လုပ်ငန်းများပါဝင်သည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

အမျှတမှုမရှိခြင်း

- အချက်အလက်များကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွက် နှစ်စဉ် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် မှန် သက်ဆိုင်သည်
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ဝင်ရောက်မှုနှုန်း နှင့် ဝင်ရောက်မှုနှုန်း (၅) ရာခိုင်နှုန်း (ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှု) ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အထွေထွေကုန်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
- ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှုနှုန်း (ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှုနှုန်း) (၅) ရာခိုင်နှုန်း
- ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှုနှုန်း (ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှုနှုန်း) (၅) ရာခိုင်နှုန်း
- ကိုယ်စားပြု ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှုနှုန်း (ဝင်ရောက်မှုနှုန်း/ဝင်ရောက်မှုနှုန်း) (၅) ရာခိုင်နှုန်း

FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION PAGE 18

အဓိကအချက်များကို ပြောကြားရာတွင်

- ➔ **ဝင်ငွေခွန်** ဆိုသည်မှာ နှစ်စဉ်ဝင်ငွေအပေါ် ကောက်ခံသော ပုဂ္ဂလိက အခွန်ဖြစ်ကြောင်း
- ➔ **ကုန်သွယ်ခွန်** ဆိုသည်မှာ အမျိုးမျိုးသောကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ အပေါ် ကောက်ခံသော အရောင်းခွန် (ဥပမာ အစားအသောက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ) ဖြစ်ကြောင်း
- ➔ **ဆင့်ပွားအခြေ** ဆိုသည်မှာ မူလကောက်ခံမှုအားပြန်လည်ပေးအပ်သောအခွန်ဝင်ငွေ ကိုဆိုလိုကြောင်း အသားပေးပြောကြားပါ။

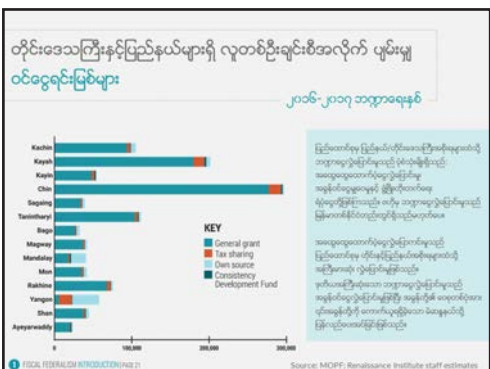
လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ဖွဲ့စည်းပုံ

- ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်
- အထွေထွေကုန်သွယ်ရေး (၅) ရာခိုင်နှုန်း
- ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝင်ရောက်မှုနှုန်း (ဝင်) ကို လက်ခံရရှိရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံ
- မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် အထွေထွေကုန်သွယ်ရေးနှင့် အခြားအခွန်များကို ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝင်ရောက်မှုနှုန်း
- လက်ခံရရှိသည့် မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ဖွဲ့စည်းပုံ
- ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝင်ရောက်မှုနှုန်း (ဝင်) ကို လက်ခံရရှိရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံ

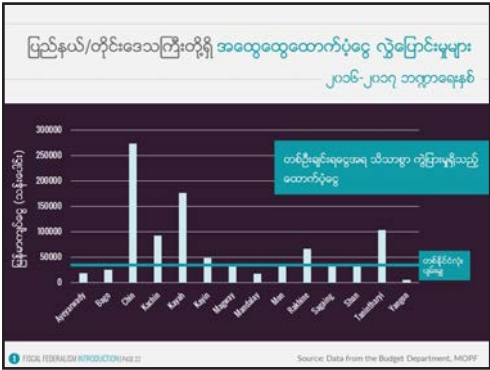
FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION PAGE 20

- ➔ မဲဆန္ဒနယ်ဖွဲ့စည်းပုံတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ (CDF) သည်မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင်ရှိပြီး မဲဆန္ဒနယ်အားလုံးကို ထောက်ပံ့လျှောက်ရှိသည်။ ပြည်နယ်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စု ကော်မတီများသည် လိုအပ်ချက်များဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် CDF ၏ စီမံကိန်းများကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အရေးပါသည့်ကဏ္ဍတစ်ရပ် အဖြစ်ပါဝင်ပါသည်။
- ➔ အစိုးရမှ (လက်ရှိ/တရားဝင်) အသုံးပြုလျက်ရှိသော အခြားဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေများတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး ရန်ပုံငွေ (PRF) နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေ (RDF) တို့ပါဝင်ပါသည်။ RDF သည် အခြားသောရန်ပုံငွေ ၂ ခုထက်ပိုမိုသေးငယ်ပြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာန (GAD) ၏ လက်အောက်တွင် အဓိကစီမံခန့်ခွဲပါသည်။

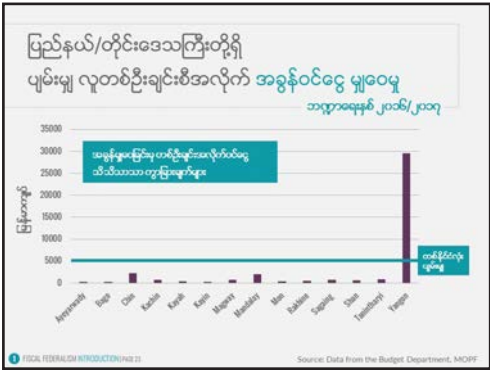

- ➔ ဘယ်ဘက်ရှိ ဆလိုက်များတွင်ပါဝင်သော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့ကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- ➔ တစ်ဦးကျအခွန်ရငွေဆိုသည်မှာ အခွန်ရငွေကို လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ပိုင်းခြားခွဲဝေခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအရာသည် လူတိုင်းတွင် ဝင်ငွေရရှိနေသည်ဟုဆိုလိုပါ။ ပထဝီမြေအနေအထားအပေါ် မူတည်၍ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် အမျိုးကျ ခွဲဝေ တွက်ချက် ထားမှုသာ ဖြစ်ပါသည်။ အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများနှင့် ၎င်း၏ အဓိကအချက်များတွင် အသားပေးဖော်ပြထားသည့် အခြားဝင်ငွေ အရင်းအမြစ်များအပေါ် သိသာထင်ရှားသောနှိုင်းယှဉ်ချက်များအား အဓိကထားပြောဆိုပါ။
- ➔ အစိမ်းရောင်အကွက်အတွင်းရှိ တွေ့ရှိချက်များအကြောင်းပြောကြားပါ။

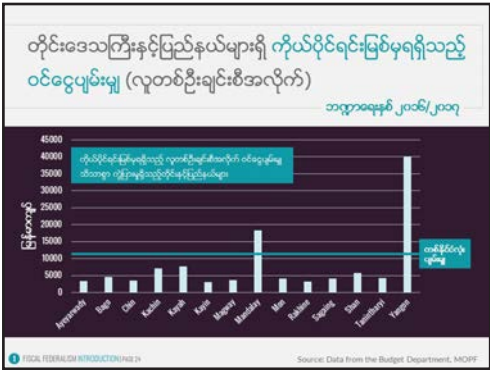

- ပုံရိ မြန်မာကျပ်ငွေ ပမာဏများ၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအသီးသီးနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးပျမ်းမျှနှုန်းတို့အား ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ နိုင်ငံ၏ ပျမ်းမျှ တစ်ဦးချင်းရငွေ ညွှန်းကိန်း၏ အထက်နှင့်အောက်ရှိ ကွာခြားမှုမြင့်သော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများကို ထောက်ပြပါ။ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့၏ ပမာဏသည် အခြားသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးထက် လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် သိသာထင်ရှားစွာ မြင့်မားနေပါသည်။
- လွှဲပြောင်းပေးသော ထောက်ပံ့မှုများကို ပုံသေနည်းအပေါ်အခြေခံ၍တွက်ချက်ပါသည်။ ထိုပုံသေနည်းသည် အမျိုးမျိုးသော “လိုအပ်ချက်များ”အတွက် စာရင်းပြုစုပြီး အခွန်များ ကောက်ခံရာတွင် မတူညီသည့်အရည်အချင်းများကို ညှိပေးခြင်းတို့ပြုလုပ်ပါသည်။

- ပုံရိ မြန်မာကျပ်ငွေ ပမာဏများ၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအသီးသီးနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးပျမ်းမျှနှုန်းတို့အား ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အခြားသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအကြားရှိ မညီမျှမှုအဆင့်များကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ အခြားသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံးသည် နိုင်ငံ၏ပျမ်းမျှနှုန်းအောက်တွင် ရောက်ရှိနေသည့်အချက်အားထောက်ပြပါ။
- ဖက်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ် (နှင့် ဒေသန္တရ) အစိုးရများအနေဖြင့် တူညီသည့်အခွန်ခြေတွင် အခွန်ကောက်ခံနိုင်စွမ်းရှိသောအခါ ခွဲဝေထားသော အခွန်ခြေများ ဖြစ်လာသည်။ ဥပမာ တစ်ကိုယ်ရေဝင်ငွေ၊ အရောင်းများ။

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ကိုယ်ပိုင် အရင်းအမြစ် ဝင်ငွေတစ်ခုချင်းစီတွင် သိသာ ထင်ရှားသောမတူညီမှုများရှိသည်။ မျှော်လင့် ထားသည့်အတိုင်းပင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့သည် ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ် ဝင်ငွေအမြင့်ဆုံး ပေးနိုင်သော စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင်များဖြစ်ပြီး ပိုမိုကြီးမားသည့် အခွန်ခြေ ကြွယ်ဝမှုရှိသည့် ဒေသများဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁ လူတစ်ဦးချင်း ဖုန်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိမှုကို ရှင်းပြထားသော ဆင်နွှဲကိစ္စများကို လေ့လာပေးပါရန်။

အဆင့် ၂ အုပ်စုခွဲ ခေ့ဖွဲ့ခြင်း (၁၀ မိနစ်)
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မည်မျှခြင်း သည် ပြဿနာတစ်ခု ဟုတ်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ဟုတ်/မဟုတ် ဖြစ်သည်ကိုရှင်းပြပေးပါရန်။

အဆင့် ၃ အုပ်စုခွဲတင်ပြခြင်း (၁၀ မိနစ်)
ပြန်တင်ပြမည့် သုတေသီကို အဖွဲ့ထဲမှ ခေ့ဖွဲ့လုပ်ပေးပါရန်။

1 | FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION | 26

- ➔ သင်တန်းသားများအား စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၂ မှ ၂၄ ရှိ ဆလိုက်များကိုဖတ်ရှုစေပြီး
- ➔ အောက်ပါမေးခွန်းများအား စဉ်းစားစေပါ။ ဘဏ္ဍာရေးမညီမျှမှုသည် ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- ➔ ပုံဖော်ကြည့်ရန် - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်း ဒေသ ကြီးတို့တွင် ပိုမိုကြီးမားသော အခွန်ခြေကြွယ်ဝမှု ရှိသည်။ အကျိုးဆက် အနေဖြင့် ၎င်းတို့သည် ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ် ဝင်ငွေပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိပြီး ခွဲဝေသည့် အခွန်ဝင်ငွေများပိုမိုရရှိသည်။

အပိုင်း (၂)

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း၊

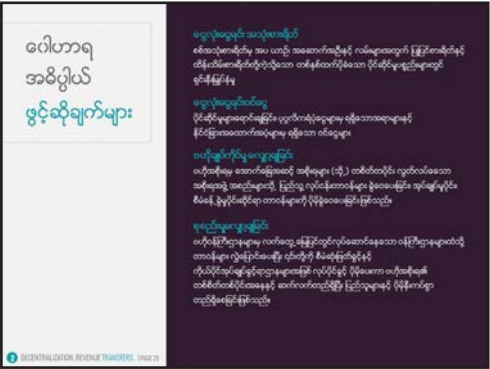
ဝင်ငွေလွှဲပြောင်း ပေးအပ်ခြင်းနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး

အပိုင်း ၂

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၊ ဝင်ငွေလွှဲပြောင်း
ပေးအပ်ခြင်းနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး

- ဤသင်ခန်းစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှိနေပြီးဖြစ်သော ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ ရှုထောင့်များအကြောင်းအား လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။
- ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးနှင့် နေရာယူထားပြီးဖြစ်သော ဝင်ငွေ လွှဲပြောင်းခြင်းတို့ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချရေးနှင့် နေရာယူထားပြီးဖြစ်သော ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းခြင်းတို့အကြောင်းကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှု နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အဆင့်ကြားရှိ ဆက်ဆံရေးအား ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုအဆင့်များ၊ လူ့အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအကြောင်း လေ့လာ ရမည်ဖြစ်သည်။

သင်တန်းသားများအား အရင်ဆုံးဖတ်ရှုစေပါ။ အောက်ပါဝေါဟာရများကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

➔ **ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များ**

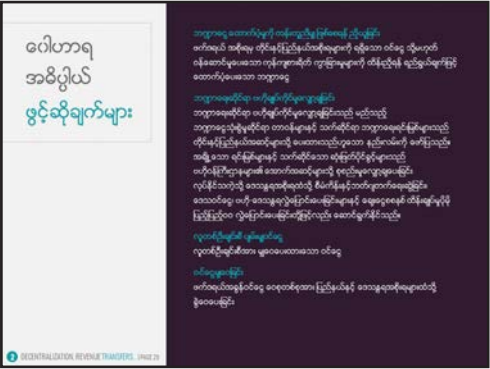
ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များ - ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များ ဆိုသည်မှာ အခြေခံအဆောက်အအုံများအတွက်သုံးစွဲခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ လမ်းများ၊ တံတားများ၊ အဝေးပြေးလမ်းများ၊ ဘတ်စ်ကားလိုင်းများ စသည်ဖြင့်။ ၎င်းတို့တွင် လမ်းများနှင့်အဆောက်အအုံများအား ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းကုန်ကျစရိတ်များလည်းပါဝင်ပါသည်။

➔ **ငွေလုံးငွေရင်းရငွေ**

ဥပမာအားဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်းရငွေသည် အခွန်ငွေများ (လေဆိပ်တွင် ဆင်းသက်ခြင်းအတွက် နိုင်ငံခြားသားခရီးသွားများအား ငွေကောက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွင်း ကုန်ပစ္စည်းများသယ်ဆောင်လာခြင်းအတွက် သွင်းကုန်အခွန်ကောက်ခံခြင်း စသည့်) သို့မဟုတ် ကော်ပိုရိတ်နှင့်လုပ်ငန်းစာအခွန်များ (ဥပမာ သင့်အနေဖြင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် သတ်မှတ်ထားသော အလုပ်သမား ဦးရေ ထက်ကျော်လွန်သည့် အလုပ်သမားများရှိလျှင် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းသည် အချို့သောနိုင်ငံများတွင် "လုပ်ငန်းစာအခွန်" များ ပေးဆောင်ရသည်။)

➔ **အောက်ခြေအထိလုပ်ပိုင်ခွင့်ချပေးခြင်း**

ဗဟိုဝန်ကြီးဌာနများမှ အောက်ခြေအဆင့်ရုံးများသို့ ပိုမိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့်အေဂျင်စီများ အနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူများနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စေပြီး ဗဟိုအစိုးရ၏ အစိတ်အပိုင်းအနေဖြင့်သာ ဆက်လက်တည်ရှိစေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အောက်ခြေအထိလုပ်ပိုင်ခွင့်ချပေးခြင်း၏ သာဓကများတွင် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ လုပ်ဆောင်သော်ငြားလည်း မူဝါဒနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှုများအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ကျန်ရှိနေသေးသော ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများပါဝင်ပါသည်။

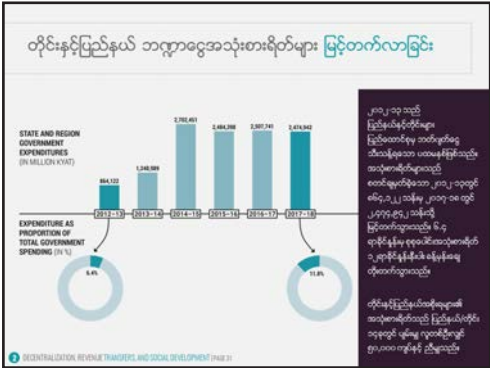
ပေးထားသော ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေး အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အား အလေးထားပြီး အောက်ပါဝေါဟာရများအတွက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

➔ **တန်းတူညီမျှစေရန်ပေးချေသည့်ငွေ**

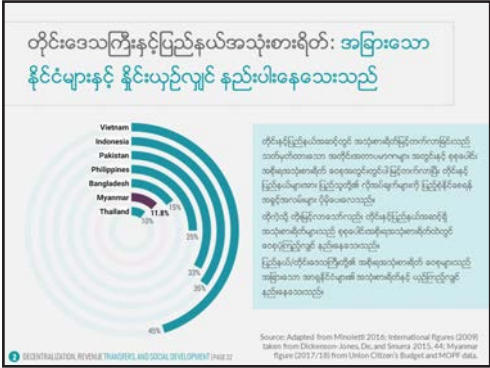
လက်ရှိဝင်ငွေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ၏ ခြားနားချက်များကို တန်းညီစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု အစိုးရမှ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့်ငွေကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်အများအပြားတွင် မတူညီမှုများကို လျော့ချရန် ဘဏ္ဍာရေးညှိနှိုင်းမှု အစီအစဉ်များကို အသုံးပြုပါသည်။ ပြည်နယ်သို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် မညီမျှမှု များသည် မတူညီသည့် သဘာဝ၏ပိုးမူများ၊ ဒေသန္တရစီးပွားရေးနှင့် ပထဝီအနေ အထားတို့အရဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ သာတူညီမျှဖြစ်ခြင်းတိုင်းတာချက်ကို ဖက်ဒရယ်စနစ်ရှိဗဟိုအစိုးရမှ ပြုလုပ်နိုင် ပါသည်။ အလျားပုံဆောင်ခွဲဝေခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင် ပါသည်။ သာတူညီမျှကြိုးပမ်းမှုအဆင့်များသည် ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများအကြား များစွာ ကွဲပြားနိုင် ပါသည်။

➔ **လူတစ်ဦးချင်းစီ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ**

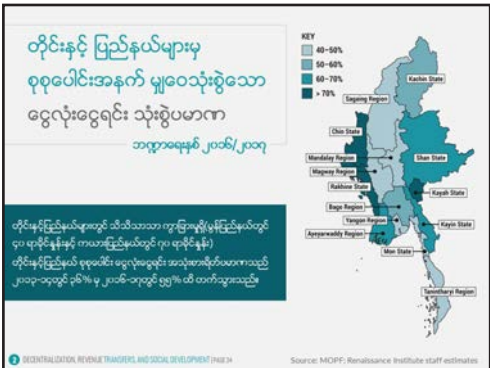
ဝင်ငွေခွဲဝေမှုသည် လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက်ဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက်ဝင်ငွေပျက်ပြားမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ထပ်မံမီးမောင်း ထိုးပြပါ။ အကယ်၍ ထိုအရာသည်ဝင်ငွေဖြစ်နေလျှင် လူတိုင်းသည် ရရှိနိုင်သည်ဟုဆိုလိုပါ။ ပထဝီမြေ အနေအထားအပေါ်မူတည်၍ လူတစ်ဦးချင်း အလိုက်ခွဲဝေမှု ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

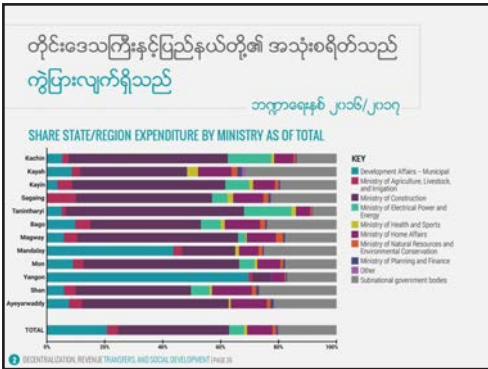
- ၂၀၁၂-၁၃ သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ ပြည်ထောင်စုမှ ဘတ်ဂျက်ငွေ သီးသန့်ရသော ပထမနှစ်ဖြစ်သည်။ အသုံးစားရိတ်များသည် စတင်ချမှတ်ခဲ့သော ၂၀၁၂-၁၃တွင် ၈၆၄,၁၂၂ သန်းမှ ၂၀၁၇-၁၈ တွင် ၂,၄၇၄,၉၄၂ သန်းသို့ မြင့်တက်သွားသည်။ ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းမှ စုစုပေါင်းအစိုးရအသုံးစားရိတ်၏ ၁၂%နီးပါး ခန့်မှန်းချေ တိုးတက်သွားသည်။
- တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ အသုံးစားရိတ်သည် ပြည်နယ်/တိုင်း ၁၄ ခုတွင် ပျမ်းမျှ လူတစ်ဦးလျှင် ၅၅,၀၀၀ ကျပ်နှင့် ညီမျှသည်။
- တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်တွင် အသုံးစားရိတ်မြင့်တက်လာခြင်းသည် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များအား ပြည်သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံနိုင်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုပေးလေသည်။
- ထိုကဲ့သို့ တိုးမြှင့်လာသော်လည်း တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်ရှိ အသုံးစားရိတ်များသည် စုစုပေါင်းအစိုးရအသုံးစားရိတ်ထဲတွင် ဝေစုပုံကြည့်လျှင် နည်းနေသေးသည်။

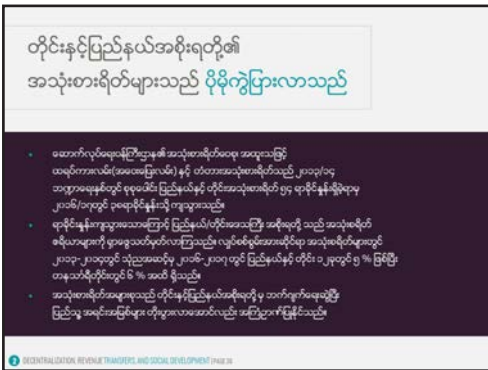
- သင်တန်းသားများအား ဆလိုက်များကို ဦးစွာဖတ်ရှုစေပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအား အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်များကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- အစိမ်းနရောင်အတွက်အတွင်းရှိ တွေ့ရှိချက်များအကြောင်းပြောဆိုပါ။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ အစိုးရအသုံးစားရိတ် ဝေစုများသည် အခြားသော အာရှနိုင်ငံများ၏ အသုံးစားရိတ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်လျှင် နည်းနေသေးသည်။ ဝီယက်နမ်ကဲ့သို့ "ဖက်ဒရယ်" မဟုတ်သော တိုင်းပြည်တွင်ပင် ဒေသန္တရ အသုံးစရိတ် အဆင့် အလွန်အမင်းမြင့်မားသော သာဓကများလည်းရှိပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည်ပင် ၄၅% ကျော်ပိုမိုမြင့်မားပါသည်။

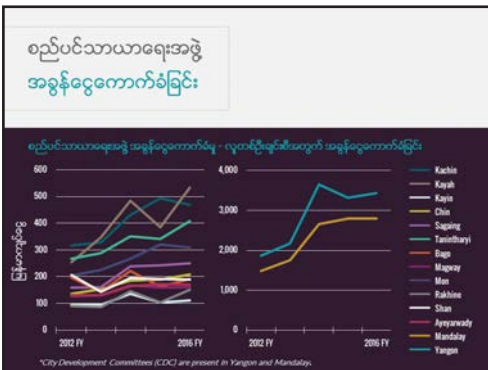
- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်ခွဲဝေမှုဖြစ်သော ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်သည် စဉ်းစားဖွယ် အပြောင်းအလဲကိုပြသသည်။ (မွန်ပြည်နယ်တွင် ၄၀%နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင် ၇၀%)
- ပြည်နယ်အစိုးရများမှ အကြံပြုသော ရရှိနိုင်သည့်ဘဏ္ဍာငွေအချက်အလက်များသည် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့်ယှဉ်လျှင် အခြေခံအဆောက်အအုံများအတွက် ဦးစားပေး ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများဖြစ်ကြသည်။
- မကြာသေးသောရာစုနှစ်များတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဘာမှမရှိခဲ့သော ပဋိပက္ခဒဏ်သင့် ဒေသများတွင် ငွေလုံးငွေရင်း ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အတွက် ကြီးမားသောလိုအပ်ချက်များ ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။

- ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဒေသန္တရအစိုးရ၏အသုံးစရိတ်များကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စည်ပင်သာယာအသုံးစရိတ်များကိုလည်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- နောက်ဆက်တွဲဆလိုက်များရှိ စာများအား အချို့သောအဓိကအချက်အလက်များ ရှာဖွေရန် ပြန်လည်ဖတ်ရှုပါ။
  - ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အသုံးစားရိတ်ဝေစု၊ အထူးသဖြင့် ထရပ်ကားလမ်း(အဝေးပြေးလမ်း) နှင့် တံတားအသုံးစားရိတ်သည် ၂၀၁၃/၁၄ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်တွင် စုစုပေါင်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအသုံးစားရိတ် ၅၄ % ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၃၈% သို့ ကျသွားသည်။
  - လျှပ်စစ်စွမ်းအင်လျာထားချက် အသုံးစရိတ်ခွဲဝေမှုများတွင် ၂၀၁၃-၂၀၁၄တွင် သုံညအဆင့်မှ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ၁၂ ခုတွင် ၅% ဖြစ်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ၁၆% အထိ ရှိသည်။

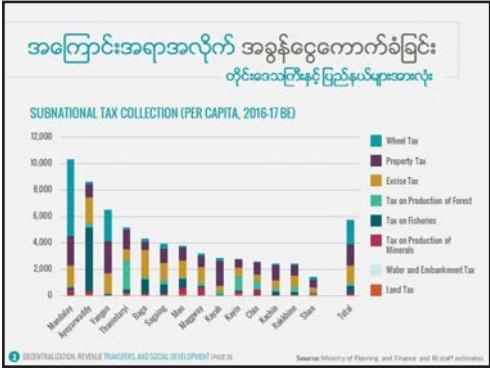

- ဆလိုက်ထဲရှိအခြားသော အချက်အလက်များကိုလည်းတင်ပြပါ။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့များ၏အသုံးစွဲမှုများသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအသုံးစရိတ်စုစုပေါင်း၏ ၉%မှ နေ့ရှိ ၂၀%ကျော်အထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။
- အသုံးစားရိတ်အများစုသည် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့ မှ ဘက်ဂျက်ရေးဆွဲပြီး လိုအပ်သလိုထုတ်ပေးသော အများပြည်သူ အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာသုံးစွဲမှုကိုတိုးမြှင့်ခြင်းကိုလည်း အကြံပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုရန်ပုံငွေများအသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် အာဏာကို ထင်ထားသည်ထက်ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် အသုံးပြုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပဲခူးတွင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့များ၏ ထပ်တလဲလဲဖြစ်သောဘဏ္ဍာငွေ၏ ၇၀% သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး ဘဏ္ဍာငွေစုစုပေါင်း ၏ ၁၇% ကို ဆည်မြောင်း၊ ရေနွက်မြောင်း နှင့်စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍများအတွက် အသုံးပြုခဲ့သည်။

- ပထမ နှင့်ဒုတိယ ရုပ်ပုံကားချပ်များရှိ ဒေါင်လိုက်မျဉ်းများတွင်ရှိသော ကွဲလွဲချက်များအား မီးမောင်းထိုးပြပါ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့သည် ၎င်းတို့၏ မြို့ပြတည်ဆောက်မှုမြင့်မားနှုန်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော လုပ်ငန်းဝင်ငွေ မြင့်မားမှုကြောင့် သီးခြားဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။
- ကချင်ပြည်နယ်သည်လည်း အခြားပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့ထက် သိသာစွာ မြင့်မားပါသည်။ တစ်ကယ်တမ်းတွင် မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် အလွန်လူသိများပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းမြင့်မားသော DAO ရုံးရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အနိမ့်ဆုံးနှင့်အမြင့်ဆုံးသော အခွန်ကောက်ခံမှုများကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။

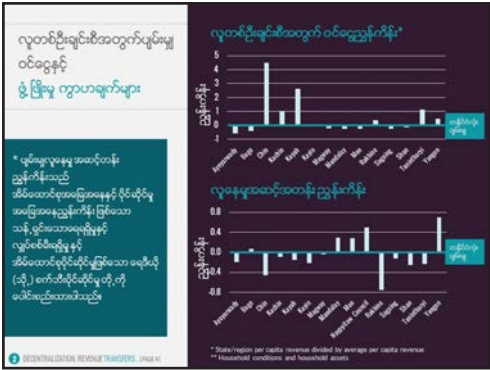

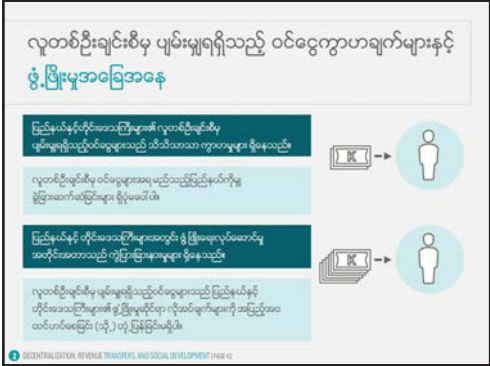
- ➔ ဆလိုက်တွင်ပေးထားသော အချက်အလက်များအတိုင်းတင်ပြပြီး လူတစ်ဦးချင်းစီ အလိုက်ကွဲပြားသော အခွန်ကောက်ခံမှုများကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- ➔ ပစ္စည်းအမျိုးအစားအလိုက် အခွန်ကောက်ခံမှု အနိမ့်ဆုံးနှင့်အမြင့်ဆုံးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။ အောက်ပါအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အချို့အား ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
  - **ဘီးခွန်** ဆိုသည်မှာ ကားမောင်းရန်သို့မဟုတ် ဆိုင်ကယ်မောင်းရန် စာရင်းသွင်းခြင်းကဲ့သို့သောကိစ္စများတွင် ယည်မောင်းများအပေါ် ကောက်ခံသော အခွန်ဖြစ်သည်။
  - **ပစ္စည်းခွန်** ဆိုသည်မှာ မည်သည့်ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းရောင်းချခြင်းတွင်မဆို အစိုးရမှ ကောက်ခံသောအခွန်ဖြစ်သည်။ အစိုးရသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မည်သည့်ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းတွင်မဆို အခွန်ကောက်ခံသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပစ္စည်းခွန်များကို စည်ပင်သာယာအဆင့်တွင် ကောက်ခံလေ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်း၏ ခန့်မှန်းတန်ဖိုးအပေါ်မူတည်ပါသည်။ ဤအခွန်ကောက်ခံမှု နယ်မြေသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် တိုးတတ်မှုတို့အတွက် စဉ်းစားဖွယ်ဖြစ်သော အခွင့်အရေးကို ပေးပါသည်။
  - **ယစ်မျိုးခွန်** သည် သတ်မှတ်ထားသောကုန်ပစ္စည်းများအတွက်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ အရက်အဖျော်ယမကာများကိုကောက်ခံသောအခွန်
  - သစ်တောထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ကောက်ခံသောအခွန် ဆိုသည်မှာ ကျွန်းသစ်ကျိုက်ခွဲ သောကုမ္ပဏီများအပေါ် ပြည်နယ်သို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ရယူသော အခွန်ငွေဖြစ်သည်။
  - **ငါးလုပ်ငန်းခွန်** ဆိုသည်မှာ အခြေခံအားဖြင့် ပြည်နယ်သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ငါးမွေးမြူသူများသည် လိုင်စင်ရရှိသောချာစရန်ကောက်ခံသောအခွန် ဖြစ်သည်။
  - **ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းခွန်** ဆိုသည်မှာ ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက်ပေးရသော အခွန်ဖြစ်သည်။
  - **ရေနံတူးဖော်ခွန်** ဆိုသည်မှာ အိမ်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရေသုံးစွဲခြင်းအပေါ်ပေးရသောအခွန်ဖြစ်သည်။
  - **လယ်ယာခွန်** ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်သူများအား ကောက်ခံသည့်အခွန် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝသောဒေသများ သို့မဟုတ် စီးပွားရေး အရအလားအလာကောင်းသော နေရာများတွင်။
- ➔ အခွန်ကောက်ခံနိုင်သော ပစ္စည်းများကြားတွင် ကွဲပြားချက်အများအပြားရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းတွင် ငါးလုပ်ငန်းခွန်သည် အကြီးမားဆုံးသော ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်ဖြစ်ပြီး မန္တလေးကဲ့သို့သောအခြားနေရာများတွင်မူ ဘီးခွန်သည် အကြီးမားဆုံးသော ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။

- ➔ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးညွှန်းကိန်းသည် ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူနေမှုအဆင့်အတန်း (အိမ်ယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ အိမ်ယာအခြေအနေ)၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ညွှန်ပြချက်များကို စုစည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။
- ➔ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးညွှန်းကိန်းနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုး ညွှန်းကိန်းတို့သည် ညွှန်းကိန်းအခွဲ ၃ ခု၏ ပျမ်းမျှဖြစ်သည်။
  - အိမ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်ယာအခြေအနေ ညွှန်ပြချက်များကို ပေါင်းစည်းထားသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းညွှန်းကိန်းအခွဲ
  - မွေးကင်းစကလေးသေဆုံးမှုနှင့် အိုမင်းသေဆုံးမှုအညွှန်းကိန်းရမှတ်များအား ပေါင်းစည်းထားသော ကျန်းမာရေးညွှန်းကိန်းအခွဲနှင့်
  - စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း၊ ကျောင်းတက်ရောက်မှုနှုန်းနှင့် မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းအဆင့် သို့ တက်ရောက်မှုနှုန်းစသည့် ညွှန်ပြချက် ၄ ခုပါရှိသော ပညာရေးညွှန်းကိန်းအခွဲ
- ➔ ညာဘက်ရှိ မြေပုံသည်မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးညွှန်းကိန်းရမှတ်များအပေါ်အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်များ၏အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

- ➔ လူတစ်ဦးချင်းစီဝင်ငွေအညွှန်းကိန်း သည်ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးအတွက် ပျမ်းမျှဝင်ငွေမှ ပိုင်းခြားထားသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ဝင်ငွေဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြပါ။
- ➔ လူနေမှုအဆင့်အတန်းညွှန်းကိန်း ဆိုသည်မှာ သန့်ရှင်းသောရေနှင့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုကဲ့သို့သော အိမ်ယာအခြေအနေညွှန်းပြချက်များနှင့် ရေဒီယိုသို့မဟုတ် စက်ဘီးစသည့်ပိုင်ဆိုင်မှုများအပါအဝင် အိမ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုညွှန်းပြချက်တို့အား ပေါင်းစည်းထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြပါ။
- ➔ သင်တန်းသားများအား ဇယား ၂ခုကိုယှဉ်၍ လေ့လာစေပါ။
- ➔ ထိုဇယား ၂ ခုအား ယှဉ်ကြည့်သောအခါ ဝင်ငွေများသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါသလားဟု အဖွဲ့အားမေးခွန်းထုတ်ပါ။

- ➔ ဆလိုက်တွင်ပါဝင်သည့် အချက်အလက်များအတိုင်း တင်ပြပါ။
- ➔ အထက်ပါမေးခွန်းအတွက်အဖြေမှာ “လုံးဝမကိုက်ညီပါ” ဖြစ်ပါသည်။ လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ဝင်ငွေမှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိပါ။
- ➔ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအတွက် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ဝင်ငွေသတ်မှတ်ချက်များတွင် ပြည်နယ်များအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ မရှိကြောင်းကို အလေးထားပြောကြားပါ။

ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကို ဆန်းစစ်ခြင်း

- မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့်အဖွဲ့အစည်းများ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းထက် အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အဖွဲ့အစည်းများကို တာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို သို့ အဓိကထားသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။
- အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အဖွဲ့အစည်းများ တာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းသည် လက်မှတ်ချုပ်ကိုင်မှု၊ ဦးစီးဌာနများ၊ ဝန်ထမ်းများကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- သို့သော် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းထက် အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အဖွဲ့အစည်းများကို တာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းသည် လက်မှတ်ချုပ်ကိုင်မှု၊ ဝန်ထမ်းများကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း
ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် အောက်ခြေအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ (သို့) ဝန်ထမ်းများကို လက်မှတ်ချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၊ အောက်ခြေအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများကို လက်မှတ်ချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အဖွဲ့အစည်းများ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း
ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် အောက်ခြေအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများကို လက်မှတ်ချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၊ အောက်ခြေအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

DECENTRALIZATION, REVENUE TRANSFERS, AND SOCIAL DEVELOPMENT Page 43

- ➔ မြန်မာနိုင်ငံ၏အုပ်ချုပ်မှုစနစ် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးကို လွန်ခဲ့သော ၅ နှစ်အတွင်းစောင့်ကြည့်ခဲ့ရာ ဒေသန္တရဌာနများနှင့် အစိုးရပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SOE) များသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၏ ဒေသန္တရကိုယ်စားလှယ်များကိုကိုယ်စားပြုနေချိန်တွင် ပြည်ထောင်စုမှအရင်းအမြစ်လွှဲပြောင်းပေးမှုများတွင် လွန်စွာလွှဲလပ်မှုရှိခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းများအား အာဏာခွဲဝေပေးမှုထက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဟူသော အဓိပ္ပါယ်အောက်သို့ ပိုမိုရောက်ရှိနေပါသည်။
- ➔ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ(DAOs) သို့မဟုတ် စည်ပင်သာယာရေးများသည် ဤရေစီးကြောင်း (ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချထားသော သို့သော် ဘဏ္ဍာငွေနှုန်းနှည်းဖြင့် စသည့်)အား ဆန့်ကျင်နေသောကြောင့် စဉ်းစားသင့်ပါသည်။
- ➔ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးထက်စာလျှင် ယနေ့အထိ အောက်ခြေအထိလုပ်ပိုင်ခွင့်ချပေးခြင်း အတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအကြံပြုချက်များ အများအပြားရှိခဲ့သော်လည်း ညွှန်းကြားချက်စာပါ ကြိုးပမ်းမှုများကို မကြုံဆိုသင့်ဟု မဆိုလိုပါ။ ဤခြေလှမ်းများသည် ဗဟိုမှ ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းများအား တဖြည်းဖြည်းနှင့် အာဏာအပ်နှင်းရန်ခွင့်ပြုပြီး အောက်အလွှာရှိအစိုးရအား လုပ်နိုင်စွမ်းမြှင့်တင်ပေးသောကြောင့် အနာဂတ်တွင် ပိုမိုနက်နဲသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းများအတွက် လက်နက်များဖြစ်ကောင်းဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဒေသန္တရအစိုးရနှင့် ဒေသအလိုက်သက်ဆိုင်သူများသည် အောက်ခြေအထိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချပေးခြင်းယူနစ်မြှင့်တင်လာမှုလုပ်ငန်းများရှိ ၎င်းတို့၏ ပါဝင်ပတ်သတ်မှု အနေအထားကိုသိရှိပြီး အသုံးစရိတ်ဆိုင်ရာများကို တိုးတက်လာစေရန်ခေါင်းဆောင်ကြပါသည်။
- ➔ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်အာဏာများ၏ ပိုမိုကျစ်လစ် သော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးမှ ရနိုင်သည့် တာဝန်ခံမှု ယန္တရားတည်ဆောက်ရန် အတွက်တော့ ကျရှုံးနိုင်ပါသည်။
- ➔ ပေးထားသော အောက်ခြေအထိလုပ်ပိုင်ခွင့်ချပေးခြင်းသည် လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်ရှိပဏာမခြေလှမ်းအဖြစ်သာလျှင် စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဝင်ငွေကွာဟမှုကို ရှင်းပြထားသော ဆလိုက်များကို လေ့လာပေးပါရန်။

အဆင့် ၂ အုပ်စု၌ ဆွေးနွေးရန် မေးခွန်း (၁၀ မိနစ်) ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးမှု ကွာဟချက်များကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်လော။

DECENTRALIZATION, REVENUE TRANSFERS, AND SOCIAL DEVELOPMENT Page 46

- ➔ အုပ်စုလိုက် ပိုင်းထိုင်ပြီးသင်တန်းသားများအား စာမျက်နှာ ၄၁ ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပျမ်းမျှဝင်ငွေ အမည်ရှိ ဆလိုက်များကိုပြန်လည်ကြည့်ရှုစေပါ။
- ➔ ဆွေးနွေးမှုကို မေးခွန်းဖြင့်စတင်ပါ။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ပိုမိုလျော့ချခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မညီမျှခြင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်လော။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအတွက် မည်သည့်အရာများလုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

အပိုင်း (၃)

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

→ ဤသင်ခန်းစာတွင် တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းဟူသည့် ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အဓိက အယူအဆကို မိတ်ဆက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း ၃

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

တန်းတူညီမျှ - တူညီသော အခြေအနေများ အထူးသဖြင့် ရာထူး အခွင့်အလမ်း အခွင့်အလမ်း

သာတူညီမျှ - အင်္ဂါလိုက်ခြင်း နှင့် များစွာမလိုက်ခြင်း တို့တွင် တန်းတူထက်ခြင်း ဝေလစား သဘောတရားကို အလေးထား၍ တရားမျှတစွာ မှီခိုခြင်း

တန်းတူညီမျှစေရန်ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်း - မညီမျှသော ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် ခန့်အပ်မှုများကို ခန့်မှန်းမှုများကို ညီမျှစေရန်အတွက် ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် ခန့်မှန်းမှုများကို ညီမျှစေရန်အတွက် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေး အသားတင် အကျိုးအမြတ် - ဘဏ္ဍာရေး အသားတင် အကျိုးအမြတ် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် ခန့်မှန်းမှုများကို ညီမျှစေရန်အတွက် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေး အသားတင် အကျိုးအမြတ် - တစ်ဦးချင်း ရရှိသော အကျိုးအမြတ်နှင့် တစ်ဦးစီ ပေးဆောင်ရသော အခွန်ပမာဏအကြား ကွာခြားချက်

ပင်ငွေခွဲဝေခြင်း - ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမှ ကောက်ယူရရှိသော အခွန်ဘဏ္ဍာများကို တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ၊ ဒေသန္တရ အစိုးရများသို့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ခွဲဝေပေးခြင်း

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (14/22-23)

- ➔ အောက်ပါဝေါဟာရအသစ်များကိုမိတ်ဆက်ပါ။
  - **တန်းတူညီမျှ** - တူညီသော အခြေအနေများ အထူးသဖြင့် ရာထူး၊ အခွင့်အရေး၊ အခွင့်အလမ်း။
  - **သာတူညီမျှ** - တရားမျှတမှုရှိပြီး ဘက်မလိုက်မှုအရည်အသွေး ။
  - **တန်းတူညီမျှစေရန်ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်း** - မညီမျှမှုများကို ဖော်ထုတ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်၊ တိုင်း အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ချက်များ။
  - **ဘဏ္ဍာရေး အသားတင် အကျိုးအမြတ်** - တစ်ဦးချင်း ရရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် တစ်ဦးစီ ပေးဆောင်ရသော အခွန်ပမာဏအကြား ကွာခြားချက်။
  - **ပင်ငွေခွဲဝေခြင်း** - ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမှ ကောက်ယူရရှိသော အခွန်ဘဏ္ဍာများကို တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ၊ ဒေသန္တရ အစိုးရများသို့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ခွဲဝေပေးခြင်း။

တန်းတူညီမျှခြင်းနှင့် သာတူညီမျှခြင်း

တန်းတူညီမျှခြင်း - တူညီသော အခြေအနေများ အထူးသဖြင့် ရာထူး အခွင့်အလမ်း အခွင့်အလမ်း

သာတူညီမျှခြင်း - အင်္ဂါလိုက်ခြင်း နှင့် များစွာမလိုက်ခြင်း တို့တွင် တန်းတူထက်ခြင်း ဝေလစား သဘောတရားကို အလေးထား၍ တရားမျှတစွာ မှီခိုခြင်း

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (14/22-23)

- အောက်ပါတို့ကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- ➔ တန်းတူညီမျှမှုဆိုသည်မှာ အဆင့်အတန်း၊ အခွင့်အရေးနှင့် အခွင့်အလမ်းများ ညီမျှစွာရရှိသည့်အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။
  - ➔ သာတူညီမျှမှုသည် တရားမျှတမှုရှိခြင်းနှင့် ဘက်မလိုက်ခြင်းတို့၏အရည်အသွေးများဖြစ်သည်။
  - ➔ ရုပ်ပုံကားချပ်ကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်

NFB = ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ် - ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေ

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ် (NFB) ဆိုသည်မှာ ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီ ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ်များမှ ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီ မှ ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေကို နုတ်ယူထားသည့် ပြားများဖြစ်သည်။

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (14/22-23)

- Net Fiscal Benefits = ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ် - ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေ
- ➔ “အသားတင်” ဆိုသည်မှာ စုစုပေါင်းကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ “အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ် (NFBs)” ဆိုသည်မှာ လက်ခံရရှိသော စုစုပေါင်းအကျိုးအမြတ်ဟူသော အယူအဆကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လက်ခံရရှိသောအကျိုးအမြတ်ကို နားလည်ရန်မှာ လူတစ်ဦးချင်းစီလက်ခံရရှိသောအကျိုးအမြတ်နှင့် နယ်မြေတစ်ခုတွင် လူတစ်ဦးချင်းစီ ပေးဆောင်သော အခွန်တို့အကြားရှိ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောကွာခြားချက်များမှတစ်ဆင့် တိုးတက်လာခြင်းဖြစ်သည်။
  - ➔ အခွန်များကို ပြည်သူများမှပေးဆောင်ပြီး ပန်ဆောင်မှုကိုအစိုးရမှပေးသည်ဟူသော ဆလိုက်ရပ်ပုံကို မီးမောင်းထိုးပြပါ။

တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေခြင်း

- NFBs များကို တွင်ကျင့်ခြင်းမရှိဘဲ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုများကို အားပေးရန်အတွက် အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း
- အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း၊ အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း
- အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း၊ အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း
- အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း၊ အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း
- အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း၊ အားပေးမှုများပေးခြင်း၊ အထောက်အကူပေးခြင်း

FISCAL, FEDERAL OIL AND MINERAL CUSTOMS

- ➔ အောက်ပါကဏ္ဍများရှိ ကွာဟချက်များသည် ပြည်နယ်များရှိ အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကျိုးအမြတ်အတွင်း ကွာဟချက်များဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။
  - ပြည်နယ်များ၏အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိထားသည့်ပမာဏများ
  - ပြည်နယ်အတွင်းပြည်သူများအတွက်ဝန်ဆောင်မှုထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ
  - ထိုပြည်နယ်အတွင်း လိုအပ်နေသော ဝန်ဆောင်မှုများ
- ➔ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေသည့်ထောက်ပံ့ငွေများသည် ပြည်နယ်များ၏ NFBs များ၏ ကွဲပြား ခြားနားချက်များကို ပပျောက်စေသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိထားမှုပမာဏနှင့် ပြည်နယ်အတွင်း ပြည်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ရာတွင် ကုန်ကျသည့် စရိတ်များအပေါ်တွင် အခြေခံသည်။

တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေခြင်း

လိုအပ်ချက်အများစု ကျင့်ကြံမှုများအတွက် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

အောက်ပါလိုအပ်ချက်ညွှန်းကိန်းများကိုပထမဦးဆုံး သည့် ပုံစံသေဆိုင်

- လူဦးရေ
- လူသင်္ချာဦးရေ
- စင်ချိန်မြေ
- လူမှုပူဇော်အနားအထား
- လူဦးရေရပ်ဝန်း

အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိမှုပမာဏအရ ကျင့်ကြံမှုများအတွက် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

အောက်ပါလိုအပ်ချက်ညွှန်းကိန်းများကိုပထမဦးဆုံး သည့် ပုံစံသေဆိုင်

- အချမ်းသာမှု
- အကျိုးရှိမှု
- အကျိုးရှိမှု
- အကျိုးရှိမှု
- အကျိုးရှိမှု
- အကျိုးရှိမှု

FISCAL, FEDERAL OIL AND MINERAL CUSTOMS

- ➔ လိုအပ်ချက်များအရ ကွဲပြားခြားနားမှုများအတွက် တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း
  - လိုအပ်ချက်ညွှန်းကိန်းများအပေါ်မူတည်သည့် ပုံသေနည်းများကို မကြာခဏအသုံးပြုပါသည့် အောက်ပါဆလိုက်တွင် ဥပမာအားကြည့်နိုင်ပါသည်။
- ➔ အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိမှုပမာဏအရ ကွဲပြားခြားနားမှုများအတွက် တန်းတူညီမျှစေခြင်း
  - တစ်ဦးချင်းစီမှ ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်ဝင်ငွေများကို တန်းတူညီမျှစေသည့် ပုံသေနည်း
    - နိုင်ငံ၏ပျမ်းမျှနှုန်း
    - ထိပ်ဆုံးအဆင့်ရှိ အစိုးရ
    - ပြည်နယ်များကို ကိုယ်တော်ပြည်တွင်း အသားတင်နှင့် စုစုပေါင်း အကြီးအ ကောက်ပေး ထိတ်စင်

တန်းတူညီမျှခြင်း ဥပမာများ

ပြုစုထားမှုပုံစံ	ကမ္ဘာပိုင်	ပျားပိုင်
ပြုစုထားမှုပုံစံ တန်းတူညီမျှခြင်း ရရှိရန်အတွက် အောက်ပါပုံစံများကို အသုံးပြုပါသည်။ အောက်ပါပုံစံများကို အသုံးပြုပါသည်။ အောက်ပါပုံစံများကို အသုံးပြုပါသည်။	ကမ္ဘာပိုင် ကမ္ဘာပိုင် ကမ္ဘာပိုင် ကမ္ဘာပိုင် ကမ္ဘာပိုင် ကမ္ဘာပိုင်	ပျားပိုင် ပျားပိုင် ပျားပိုင် ပျားပိုင် ပျားပိုင် ပျားပိုင်

FISCAL, FEDERAL OIL AND MINERAL CUSTOMS

- ➔ ဥပမာ ၃ ခုအားဆွေးနွေးပါ။
- ➔ ဂျာမနီနှင့် ကနေဒါ နိုင်ငံ ၂ ခုစုလုံးတွင် ၎င်းတို့၏မြို့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းအတွက် အခြေခံမူများရှိကြောင်း ထောက်ပြပါ။ ထိုအရာသည် အတော်အတန်ရှားပါးသော်လည်း ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအစီအစဉ်အများစုကိုမူ ဥပဒေနှင့်မူဝါဒများတွင် ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁ ညီမျှခြင်း တန်းတူညီမျှမှုနှင့် တန်းတူညီမျှခြင်းဖြင့် ဝေပည့် ဝေပညာများနှင့် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းများ ပါသည့် ဆာလိုင်တိုက်ကို ဝေပညာပေးပါ။

အဆင့် ၂ ဆိုင်ရာ ဝေပညာများဖြင့် (၁၀ မိနစ်) တန်းတူညီမျှခြင်းဖြင့် အား အသေးကြောင့် မြန်မာတွင် လိုအပ်သည့်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ အသေးပေးပါ။

အဆင့် ၃ ဆိုင်ရာတိုက် ပြန်လည်တင်ပြခြင်း (၁၀ မိနစ်) ဆိုင်ရာကိုလည်း တင်ပြသည့်ပညာရပ်ကို မြေပေးပါ။

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (Page 56)

- ➔ သင်တန်းသားများအား သင်ခန်းစာ၏အစပိုင်းရှိ သာတူညီမျှမှု၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် တန်းတူညီမျှခြင်းဆိုင်ရာ ဆာလိုင်များအား ပြန်လည်ဖတ်ရှုစေပါ။
- ➔ အောက်ပါမေးခွန်းများကို အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာကြောင့် တန်းတူညီမျှခြင်းကို လိုအပ်သနည်း။ အကျိုးအမြတ်ဘာရမည်နည်း။
- ➔ ပြီးနောက်အဖွဲ့လိုက်တင်ပြမှုပြုလုပ်စေပါ။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာအခန်းတွင် ဤတန်းတူညီမျှမှုအယူအဆသဘောထား အားအသုံးပြုမှုအကြောင်းကို ထောက်ပြပါ။

ထောက်ပံ့ငွေနှင့် ငွေလွှဲပြောင်းပေးမှု အမျိုးအစားများ

ပင်လွှဲပြောင်းခြင်းထက် သဘာဝအားဖြင့် ပိုမိုသေးသော

ပိုမိုသေးသော ထောက်ပံ့ငွေများ

- Lump sum - လိုအပ်သည့်အခါ

ကုန်ကျစရိတ်များကို ပြန်လည်ရရှိရန် အထောက်အပံ့

- ပြည်နယ်များ ထောက်ပံ့ငွေ တစ်ခုချင်းစီ
- ပညာရေးနှင့် ကုမ္ပဏီအထောက်အပံ့ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့်ဆိုင်သည့် ထောက်ပံ့ငွေများအား ကိုယ်စားပြုခြင်း
- အချိန်အကွာအဝေးနှင့် ပုံစံတိုက်ရိုက်
- စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံအား ဖြည့်စွက်

ပတ်ဝန်းကျင်ထောက်ပံ့ငွေ ထောက်ပံ့ငွေများ

- ပြည်နယ်များကို အဓိက
- အထောက်အပံ့ပေးမှုအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် အထောက်အပံ့
- ကုန်ကျစရိတ်အတွက် မှုထောက်ပံ့မှု
- ကိုယ်စားပြုမှုအား မှုထောက်ပံ့မှု သတ်မှတ်သည့်ပုံစံ

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (Page 57)

- ပင်လွှဲပြောင်းပေးမှု လွှဲပြောင်းခြင်း**
- ➔ တိကျသောရည်ရွယ်ချက်အတွက် ထောက်ပံ့ငွေများ ကိုမကြာခင်ဆိုသလို လုံးပေါင်းငွေအဖြစ်ပေးပို့ပြီး တိကျသောလိုအပ်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ပစ်မှတ်ထားသော အဖွဲ့များပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခများကြောင့် ပြည်တွင်းထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရသူများ၏ လိုအပ်ချက်များ အားဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် တိကျသောရည်ရွယ်ချက်အတွက် ထောက်ပံ့ငွေအသုံးပြုခြင်း။
  - ➔ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများရှိ ကုန်ကျစရိတ်ပေးမှုအစီအစဉ်များတွင် မကြာခင်ဆိုသလို ပြည်နယ်မှဆောင်ရွက်သော ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်များနှင့်ကိုက်ညီသည့် ထောက်ပံ့ငွေများပါဝင်သည့်အပြင် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် အထောက်အပံ့ငွေများကိုလည်း ပါဝင်ပါသည်။
  - ➔ ဗဟိုအစိုးရမှထောက်ပံ့ငွေများ သည်အဓိကအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်များအားအထောက်အပံ့ ပေးရန်အတွက် ပြည်နယ်များ၏ရန်ပုံငွေများထံသို့ တိုက်ရိုက်လွှဲပြောင်းသည့် ငွေများဖြစ်သည်။ ထိုအရာများတွင် ဥပမာအားဖြင့် မူလတန်းပညာရေးကို ကျောင်းသားအရေအတွက်အပေါ် မူတည်၍ ထောက်ပံ့ငွေ ပေးအပ်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း နှင့် တန်းတူညီမျှခြင်း

အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း နှင့် တန်းတူညီမျှခြင်း

အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း နှင့် တန်းတူညီမျှခြင်း

- နိုင်ငံတော် အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းနှင့် ဆက်စပ်
- ပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘာဝအားဖြင့် ပညာရေးအတွက် အထောက်အပံ့များ

ပတ်ဝန်းကျင်ထောက်ပံ့ငွေ ထောက်ပံ့ငွေများ

- အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း သတ်မှတ်ပုံစံ
- လိုအပ်သော အပိုတင်ပြမှုများနှင့်ဆက်စပ်

ပတ်ဝန်းကျင်ထောက်ပံ့ငွေ ထောက်ပံ့ငွေများ

- ကုန်ကျစရိတ်အတွက် မှုထောက်ပံ့မှုနှင့် ဆက်စပ်ခြင်း
- အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း သတ်မှတ်ပုံစံ

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (Page 58)

- သင်တန်းသားများအား အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေပါ။
- ➔ ပြည်နယ်အစိုးရများအားအခွန်အာဏာခွဲဝေမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် မည်သည့်အရာများဖြစ်ပေါ်နိုင်သနည်း။ (ဥပမာ - တစ်ကိုယ်ရည်ဝင်ငွေခွန်၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်၊ အရောင်းခွန်)
  - ပြည်နယ်များ၏သဘာဝအားဆိုင်ရာကွာဟချက်များအတွက်အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။
  - ➔ ဗဟိုမှအခွန်ကောက်ခံသည့်စနစ် တွင်ပုံမှန်အားဖြင့် ပြည်နယ်များသို့ပြန်ပေးရန် သတ်မှတ်ထား သောအခွန်ခွဲဝေမှုများရှိပါသည်။ ဥပမာ - ပြည်နယ်မှ ကောက်ခံ၍ ပြည်နယ်မှပြန်လည်ရရှိသော ဝင်ငွေအမျိုးအစား
  - ထိုစနစ်အမျိုးအစားများတွင် မကြာခင်ဆိုသလို တန်းတူညီမျှမှုအတွက်ဖြည့်စွက် ပေးချေမှုများ လိုအပ်ပါသည်။
  - ➔ ဗဟိုမှအခွန်ကောက်ခံခြင်းသည် လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ပြည်နယ်များသို့ပေးချေမှုနှင့်တူညီပါသည်။
  - ထိုစနစ်အမျိုးအစားတွင် လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ပျမ်းမျှဝင်ငွေများကို နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း၏ ပျမ်းမျှ စံသတ်မှတ်ချက်နှင့် ညီမျှစေသည်။
- စာမျက်နှာ ၆၃တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက်ဝင်ငွေ လက်ရှိအဆင့်များအကြောင်း ပို၍အသေးစိတ်လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။

အထွေထွေ ထောက်ပံ့ငွေ

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ ။
 လိုအပ်ချက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပုံစံသည် ဖော်ပြထားပြီး ဝင်ငွေပိုခြင်းမပေးနိုင်ခြင်း၊ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ မှစတင်ပံ့ပိုးသည့် ပုံသေနည်း

ဖြန့်ဝေခြင်းပုံသေနည်း (ချိန်ညှိခြင်း) :

လိုအပ်ချက်အရ စံသတ်မှတ်ချက်

ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက်

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (Page 59)

- ➔ အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ထောက်ပံ့သော အဓိကဝင်ငွေအရင်းအမြစ်တွင် "တန်းတူညီမျှမှု" တိုင်းတာချက်ဆိုင်ရာ အယူအဆ တစ်ချို့ရှိပါသည်။ ဥပမာ ၎င်းသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှု ကဲ့သို့သော လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွန်ကောက်ခံရန်အကန့်အသတ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပါသည်။
- ➔ ထောက်ပြထားသကဲ့သို့ "လိုအပ်ချက်စံနှုန်းများ" နှင့် "ဘဏ္ဍာရေးကန့်သတ်ချက်" တို့သည် ၅၀%စီဖြင့် တူညီပါသည်။
- ➔ ထိုပုံသေနည်းကို ၂၀၁၅-၂၀၁၆ တွင် ဗဟိုအစိုးရမှ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ကူညီထောက်ပံ့မှုဖြင့် မိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။
- ➔ ၎င်းသည် ယခုထိတိုင်အောင် တန်းတူညီမျှမှုတိုင်းတာချက်ကို အပြည့်အဝလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသေးသော်လည်း ကောင်းမွန်သော ခြေလှမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
- ➔ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့အားထောက်ပံ့ငွေများ မည်သို့အလုပ်လုပ်ကြောင်းကို သိရှိနားလည်နိုင်ရန် ၎င်းပုံသေနည်းသည်အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ဖြန့်ဝေခြင်းပုံသေနည်း (ချိန်ညှိခြင်း) :

လိုအပ်ချက်အရ စံသတ်မှတ်ချက်

ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက်

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (Page 60)

- ➔ ဆလိုက်ထဲရှိ အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများ၏ စံသတ်မှတ်ချက်များကို ဖတ်ရှုပါ။
- ➔ ပုံသေနည်းထဲတွင် ထိုစံသတ်မှတ်ချက်များသည် တူညီကြောင်း ထောက်ပြပါ။ ဖော်ပြထားသောထိုအချက်များသည် တူညီပြီး စုစုပေါင်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးကန့်သတ်မှုနှင့် လိုအပ်ချက်များသည် ၅၀/၅၀ တူညီကြသည်။
- ➔ ထိုအရာသည် အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများကိုချည်းကပ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး စံနှုန်းများကိုအသုံးပြုရန်နှင့် ထောက်ပံ့ငွေခွဲဝေခြင်းအတွက် အရေးပါသည့်နေရာသတ်မှတ်ခြင်းတို့အတွက်မူ တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမဟုတ်ပေ။
- ➔ အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများအကြောင်းပိုမိုနားလည်လာစေရန်အတွက် သင်စဉ်းစားရမည့်အရာများမှာ - ထိုစံနှုန်းများသည် မှန်ကန်သည့်စံနှုန်းများဖြစ်ပါသလား။ မည်သည့်အရာများထပ်ဖြည့်ပြီး မည်သည့်အရာများ ဖယ်ထုတ်သင့်သနည်း။ ထိုအချက်များသည် ညီမျှစွာအရေးပါပါသလား သို့မဟုတ် အချို့အချက်များသည် ပိုမိုအရေးပါသင့်ပါသလား။

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ ဖြန့်ဝေခြင်း

ယခင်က အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေအားဖြန့်ဝေခြင်းကို " လိုအပ်ချက်ပုံစံ" ဟုခေါ်ဆိုကြပါသည်။

- တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဖြန့်ဝေခြင်းပုံစံသည် ဝင်ငွေပိုခြင်းမပေးနိုင်ခြင်း၊ နှင့် ပိုမိုမာကျော ယောက်ျား၏ လိုအပ်ချက်ထောက်ပံ့ခြင်းပါသည်။
- ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ ပုံသေနည်းအဖြစ်သည် နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။
  - ၂၀၁၅-၂၀၁၆ တွင် အသုံးပြုသော စံသတ်မှတ်ချက်
  - တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ လူဦးရေ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှုန်းနှင့် လူဝင်ခွန်အခနှုန်းနှုန်း (GSD)
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇ တွင် ယခင်ပြင်ဆင်ခဲ့သော စံသတ်မှတ်ချက်များ
  - တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ ချိန်ညှိမှု ဝင်ငွေပိုခြင်း လူဦးရေနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှုလုပ်ငန်းစဉ် ချိန်ညှိမှု
  - လူဦးရေနှင့် ချိန်ညှိမှု ဝင်ငွေပိုခြင်း
- ထိုပုံသေနည်းကို အထွေထွေထောက်ပံ့မှု နှစ်စဉ်ပထမဦးဆုံးကုတ်ချက်ထုတ်ပြန်သော အသုံးပြုသည်။

FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION (Page 61)

- ➔ ယခင်က အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေများလွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ နှစ်အလိုက် ဘဏ်ဂျက်တင်သွင်းခြင်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှသုံးသပ်စိစစ်ခြင်းပါဝင်သည့် " လိုအပ်ချက်ပုံစံ" ဟုခေါ်ဆိုကြပါသည်။ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ ပုံသေနည်းအခြေခံသည် နည်းလမ်းကို ဖော်ပြထားသည့်စံနှုန်းများအသုံးပြု၍ ထည့်သွင်းခဲ့သည်။
- ➔ ပုံသေနည်းအားအသုံးပြုရန်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ကိစ္စတစ်ခုမှာ ထိုပုံသေနည်းကို ထောက်ပံ့ငွေအစုအတွက် နှစ်စဉ် တိုးပွားလာမှုများတွင်သာလျှင် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ပင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းတိုးပွားလာသည့်ပမာဏသည် ပုံသေနည်းအသုံးချနိုင်သည့် စုစုပေါင်းထောက်ပံ့ငွေအစုပမာဏမဟုတ်ပါ။

အပိုင်း (၄)

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

အပိုင်း ၄

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ

- ဤသင်ခန်းစာသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်၊ ၎င်း၏စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အဓိကကိစ္စရပ်ဖြစ်သော ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အထူးပြုပါသည်။
- ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များသည် မည်သူအကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည်နှင့် ပတ်သတ်ပြီး မကြာခဏဆိုသလို တင်းမာမှုများဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ ၎င်းသည် ပြည်နယ်များ အကြား အလျားလိုက် တင်းမာမှုနှင့် ဗဟိုအစိုးရနှင့်ပြည်နယ်များအကြား ဒေါင်လိုက်တင်းမာမှု များပါဝင်ပါသည်။ ၎င်း၏သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ပြီးပြည့်စုံစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သော ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမျှမရှိကြောင်း မှတ်သားထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတောင်မှ အငြင်းပွားကြပါသည်။
- ဤသင်ခန်းစာသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအကြောင်းကို ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အကြောင်းအရာ တွင်လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။
- ဤသင်ခန်းစာသည် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်း၏အခြေခံအရင်းအမြစ်နှင့် ဝင်ငွေများကို မည်သို့စီမံသင့်ကြောင်းအကြံပေးနိုင်ရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဆွေးနွေးမှုများအတွက် ရွေးချယ်စရာ များကိုချိတ်ဆက်ပေးပါသည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အဘယျအသိအကျွမ်းအားကို အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်စေရန် လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်အားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

တန်ဖိုးတူညီမျှစေရန်အတွက် အသုံးပြု ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် တွက်ချက်ရရှိသော အကျိုးအမြတ်ကို တန်ဖိုးတူစေရန် ရည်ရွယ်၍ မဟုတ်ဘဲ အသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အကျိုးအမြတ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

အဘယျအသိအကျွမ်းအားကို တွက်ချက်ရရှိနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘယျအသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES

ဤသင်ခန်းစာရှိ ဝေါဟာရအသစ်များကို ထောက်ပြပါ။

- သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများ
- သဘာဝအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု
- ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင်ပါဝင်သော အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအကျိုးအမြတ်နှင့် တန်းတူညီမျှမှုမရှိဘဲ အယူအဆများကိုဤသင်ခန်းစာတွင် လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဝင်ငွေ ခွဲဝေမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုနှစ်ခုလုံးအတွက် မတူကွဲပြားသည့်ချဉ်းကပ်မှုများကို ကြည့်ရှုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) အပိုဒ်ခွဲ (၃၇)

၃၇။ နိုင်ငံတော်သည်

(က) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတွင်းရှိမြေပေါ် မြေအောက်၊ မေပေါ် မေအောက်နှင့် မေပေါ်မေအောက်ရှိ သယံဇာတများဖြည့်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) နိုင်ငံပိုင် သယံဇာတများဖြည့်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်းကို တွက်ချက်ခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံသားများအား ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်း အကျိုးအမြတ်ခံစားရန် တိုးပွားစေရန်နှင့် ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်းကို ဥပဒေ ဖြည့်စွက်ချက်နှင့်အညီ ဖြစ်သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင်အကျိုးအမြတ်ဥပဒေတွင် သဘာဝသယံဇာတ အားလုံးကို နိုင်ငံပိုင်ရာ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည် ဟု မော်ဒယ်အသိအကျွမ်းအားဖြည့်ပေးခြင်း အကျိုးစီးပွား ဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အကျိုးအမြတ် ဖြည့်ပေးခြင်း အကျိုးစီးပွား ဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အကျိုးအမြတ် ဖြည့်ပေးခြင်း အကျိုးစီးပွား ဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES

- သင်တန်းသားအများစုသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ပုဒ်မ ၂၇ အား သတိထားမိစေရန် အသံထွက်၍ ဖတ်ပြပါ။
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအား အခိုင်အမာ ဖော်ပြချက်များပါရှိပါသည်။ မည်သည့်ကိစ္စရပ်များဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြပါ။ ၎င်းသည် အရင်းအမြစ်များကို မည်သို့စီမံခန့်ခွဲရမည်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပိုင်ဆိုင်စေ ထိုအထဲတွင် ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအတွက်ဖော်ပြချက် မပါရှိပါ။
- အရေးကြီးဆုံးအပိုဒ်အနေဖြင့် အခြားသောဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ ဝင်ငွေများခွဲဝေမှုသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပြဌာန်းချက်များထက် ဥပဒေနှင့်မူဝါဒများအပေါ် အခြေခံပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗဟိုအစိုးရမှ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများထံသို့ အရင်းအမြစ်ဝင်ငွေခွဲဝေမှု မြင့်တက်ခြင်းသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပြဌာန်းချက်များအတွင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ဇယား ၅

ဇယား ၅ -

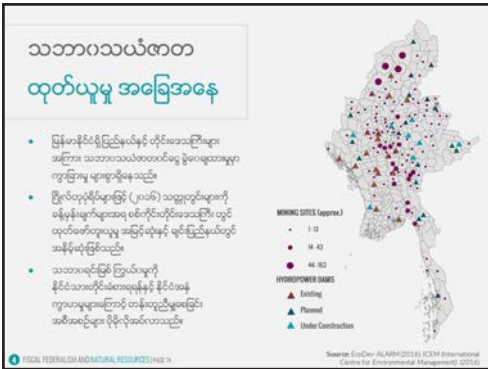
၂၅။ ပြည်ထောင်စုပြဌာန်းချက်သည် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း၊ မောင်ရွက်နှင့် ရှိသည့် မေပေါ် သဘာဝသယံဇာတများ အခွန်အခများ

၃၀။ ပြည်ထောင်စုပြဌာန်းချက်သည် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း၊ မောင်ရွက်နှင့်ရှိသည့် သတ္တုနှင့် သတ္တုစွန့်ထုတ်မှုအခွန်အခများ

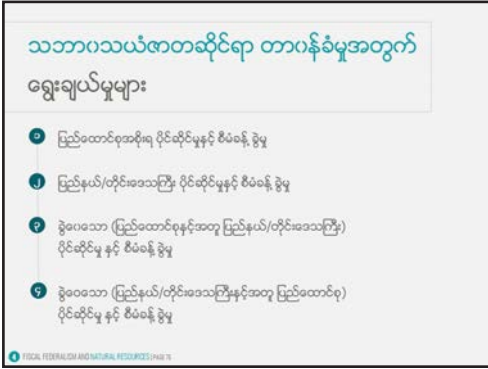
ဇယား ၅ တွင် ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး တို့သည် ပြည်ထောင်စုဝန်ထမ်းနှင့် အညီ မေပေါ်သဘာဝသယံဇာတများ အခွန်အခများ ကောက်ခံနိုင်ခွင့် သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ဤကဲ့သို့ သတ်မှတ်ချက်များကြောင့် ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး တို့အား တိုးပွားစေရန်နှင့် ဝယ်ယူမှုအားဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အကျိုးအမြတ် ဖြည့်ပေးခြင်း အကျိုးစီးပွား ဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အကျိုးအမြတ် ဖြည့်ပေးခြင်း အကျိုးစီးပွား ဖြည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES

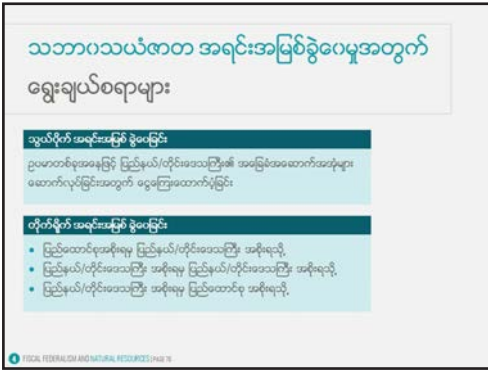
- ဇယား ၅ သည် ဝင်ငွေများနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်များမှ ပေးဆောင်ရသော အခကြေးငွေများအတွက် ဥပဒေပြုစာရင်းဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြပါ။
- အစီမံခန့်ခွဲရေးအတွက်ထဲရှိ ဇယား ၅ ပြဌာန်းချက်များအား ဖတ်ပါ။
- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၀၅ တွင်ထည့်သွင်းထားသော ဝင်ငွေများနှင့် အခကြေးငွေများအတွက် ဥပဒေပြုရေးစာရင်းအတွက် အချက်အလက်များ။ တွင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓါတ်ငွေနှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းနှင့် ဓါတ်သတ္တုတူးဖော်ခြင်းကဲ့သို့သော စက်မှုလုပ်ငန်းများအား ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အခွန်ကောက်ခံမှု အတွက်ပြဌာန်းချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ မည်သို့ပိုင်ဆိုင်စေ ထိုအရာများကို အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။
- သင်တန်းသားများအား မေးမြန်းပါ။ ထိုပြဌာန်းချက်များကို သင်သတိထားမိပါသလား။ ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ် ဝင်ငွေပိုမိုကောက်ခံခြင်းကို ခွင့်ပြုရန်အတွက် ၎င်းတို့ကို မည်သို့အကောင်းဆုံးကိုင်တွယ်နိုင်မည်နည်း။

- ဖက်ဒရယ်စနစ်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များပဒေသပင်များသည် နိုင်ငံအနှံ့အပြားသို့ မညီမျှစွာခွဲဝေခံရသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များခွဲဝေမှုများနှင့် လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်များတွင် မညီမျှမှုအများအပြားရှိပါသည်။
- မြေပုံပါအညွှန်းအားရှင်းပြပါ။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းနယ်မြေများကို ဂြိုဟ်တုပုံရိပ်များမှတစ်ဆင့် စုဆောင်းပါသည်။ မြေပုံပါအညွှန်းရှိ စက်ဝိုင်းအကြီးအသေးသည် သတ္တုတွင်းပမာဏအနည်း အများကို ဖော်ပြပါသည်။ အကြီးဆုံးစက်ဝိုင်းသည် ၄၄ မှ ၁၆၃ အကြား အရေအတွက်ကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။ တြိဂံများသည် စီစဉ်လျှက်ရှိသော၊ တည်ရှိနေသောနှင့်ဆောက်လုပ်ဆဲ ရေအားလျှပ်စစ်လုပ်ငန်း နယ်မြေများကိုကိုယ်စားပြုပါသည်။

- ဤတင်ပြချက်၏နောက်အခန်းတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများအတွက် ရွေးချယ်စရာများကို အထူးပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ၄ ခုကို ဤနေရာတွင် ဖော်ပြထားပါပြီး (ဆလိုက်ကိုရည်ညွှန်းပါ) ဆက်လက်လေ့လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

- သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှ ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအတွက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ တိုက်ရိုက်လည်းဖြစ်နိုင်သလို သွယ်ဝိုက်၍လည်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- သွယ်ဝိုက်သည့်ခွဲဝေခြင်းသည် အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများ၏ ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများ တွင် ပါဝင်နိုင်ရန်အလားအလာရှိပါသည်။ တိုက်ရိုက်ဝင်ငွေခွဲဝေမှုသည် ဒေါင်လိုက် (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ပြည်ထောင်စုသို့၊ ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးသို့) နှင့် အလျားလိုက် (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးသို့) တို့ဖြစ်နိုင်ပါ သည်။

ပင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

- အရေးပါသော ကန့်သတ်ချက်တစ်ခုမှာ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်သက်သည့် ဝင်ငွေ ခွဲဝေရာတွင် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ၏ ငှားရမ်းခ (သယံဇာတထူးဖော်ခြင်းကုန်ကျစရိတ်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် လုပ်အားခဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်များစသည်တို့) မထိရောက်သည့် ကုန်ကျစရိတ်အစုအဖွဲ့ကို နှုတ်ပြီး ကျန်ငွေ) ပြန်လည်ခွဲဝေခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသယံဇာတများကို ဖုန်းလုံအရပ်မှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေကို ခွဲဝေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။
- ထိုကဲ့သို့ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းကို လုပ်ငန်းစဉ်အရ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းမရှိဘဲ ဝင်ငွေ ခွဲဝေမှုအတွက် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။
- သဘာဝသယံဇာတများနှင့်ပတ်သက်၍ အစီအစဉ်များနှင့် သဘာဝအစီအမံများဖြင့် ပြန်လည်ဖန်တီးရေးဆွဲခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံကို ဝန်ဆောင်မှုပေးပေးသည်။
- ရန်ပုံငွေအဖြစ် ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝအရပ်မှ ငှားရမ်းခများ ပိုမိုပေးနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES (page 78)

- ထောက်ပြရန်
  - အရေးပါသော ကန့်သတ်ချက်တစ်ခုမှာ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်သက်သည့် ဝင်ငွေ ခွဲဝေရာတွင် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ၏ ငှားရမ်းခ (သယံဇာတထူးဖော်ခြင်းကုန်ကျစရိတ်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် လုပ်အားခဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်များစသည်တို့) မထိရောက်သည့် ကုန်ကျစရိတ်အစုအဖွဲ့ကို နှုတ်ပြီး ကျန်ငွေ) ပြန်လည်ခွဲဝေခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသယံဇာတများကို ရောင်းဝယ်ရာမှ ရရှိလာသည့် ဝင်ငွေကို ခွဲဝေခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဝင်ငွေခွဲဝေခံရသည့်ရင်းမြစ်များမရှိသည့်ဝင်ငွေသည် ဘဝ ရာခိုင်နှုန်းအောက်တွင်သာရှိသည်။
  - အရေးပါသောစဉ်းစားရမည့်အချက်မှာ ကျယ်ပြန့်သောကုန်ကျငွေနှင့်ဝင်ငွေတို့ဖြစ်ပါသည်။
  - မြန်မာနိုင်ငံရှိကိစ္စရပ်များကဲ့သို့သော သဘာဝသယံဇာတများပိုင်ဆိုင်မှုကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်ထားချိန်တွင် ဘဏ္ဍာရေး အစီအမံများဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ငှားရမ်းခများ မျှဝေခြင်းကို ဟန့်တားနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။
  - ထိုအရာကို မူလအတိုင်းလုပ်ဆောင်သည်ထက်စာလျှင် ရင်းမြစ်အခြေခံ၍ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။
- ထိုနေရာတွင် ဘဏ္ဍာရေးကွာဟချက်ညီမျှစေရန်တိုင်းတာချက်များအတွက် အလားအလာရှိသော ပင်ငွေခွဲဝေမှုများရှိနေခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ပင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

အမြဲတမ်းလမ်းဆုံဖြင့် လိုသည့်အခါ အခြေခံသည့်လမ်းညွှန်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် ဥပမာ- အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ သက်ဆိုင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များဖြင့် အစီအမံများ (လိုအပ်ချက်သည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စီးပွားရေးကွာဟချက်များကို သက်တင်ဆောင်သောအခါတွင် ထိုလိုသော အစီအမံများသည် တစ်ဆင့်ဆင့်အခြေခံကို ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

ငှားရမ်းခ ခွဲဝေခြင်းအတွက် ဓလေ့ထုံးစံများ

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES (page 79)

- ပင်ငွေခွဲဝေမှုအားချဉ်းကပ်ရန် အခြားနည်းလမ်းမှာ ကုန်ကျစရိတ်ဝေမှုသောအစီအစဉ်များမှ တစ်ဆင့် “လိုအပ်ချက်” အခြေခံသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ ထိုနေရာတွင်စီးပွားရေးအရ ကွာဟချက်ရှိနေလျှင်
- ပင်ငွေခွဲဝေခြင်းအတွက် နယ်မြေသုံးခုအားဖော်ပြပါ။

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်

NFB = လက်ခံရရှိသော အကျိုးအမြတ်များ - စပေးဆောင်သော အခွန်ငွေ

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES (page 80)

- ဤရုပ်ပုံကားချပ်တွင် နိုင်ငံသား A နှင့် နိုင်ငံသား B တို့အားဖော်ပြထားပါသည်။ တစ်ဦးသည် အရင်းအမြစ်ချမ်းသာသောပြည်နယ်မှဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ဦးမှာ ဆင်းရဲသော ပြည်နယ်မှဖြစ်သည်။ ဤရုပ်ပုံကားချပ်သည် နိုင်ငံသား A မှ ဝန်ဆောင်မှုများအား မည်သို့ရရှိကြောင်းနှင့် အခွန်အခပေးခြင်းနှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် များပင်ငွေများကို ဖြန့်ဝေသောနယ်မြေတွင်နေထိုင်ခြင်းတို့ကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ နှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုအဆင့်ကို ရရှိရန်အတွက် နိုင်ငံသားသည် အခွန်ပိုမိုပေးဆောင်ရပါသည်။
- တစ်ချို့နိုင်ငံများတွင် တန်းတူညီမျှစေမှုကိုသေချာစေရန်နှင့် နိုင်ငံ၏တရားမျှတမှု ကိုမြှင့်တင်ရန် အတွက် “အမြင့်ဆုံး”အကျိုးကျေးဇူးသည် ဖက်ဒရယ် လွှဲပြောင်းမှုကို ပြည်နယ်ရှိ ပင်ငွေအရင်း အမြစ်နှင့် ဘက်ညီစေရန်အတွက်အသုံးပြုပါသည်။ (ဥပမာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထွေထွေထောက်ပံ့မှုများ) “အမြင့်ဆုံး” အကျိုးကျေးဇူးထက် ကျော်လွန်အသုံးပြုခြင်းသည် ပင်ငွေ၏ အရင်းအမြစ် ၂ခု စလုံးကိုဘက်ညီမှုရှိစေရန်ဖက်ဒရယ်လွှဲပြောင်းမှုအား ယုတ်လျော့စေသည်။
- ဤရုပ်ပုံကားချပ်သည် အခွန်စနစ်အတွင်းရှိ ချမ်းသာသော၊ ဆင်းရဲသောအရင်းအမြစ် တန်းတူ ညီမျှစေရန်အတွက်လိုအပ်သော ကိစ္စရပ်များကိုလည်း ထောက်ပြပါသည်။
- လက်ခံရရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်အားလုံးကို ဘက်ညီမျှနေချိန်တွင် စဉ်းစားရမည့်အခြားသော ကိစ္စရပ်များမှာ ထုတ်ယူမှုများပြုလုပ်သည့်နေရာရှိ အဆိုးသဘောဆောင်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သက်ရောက်မှုများဖြစ်ပါသည်။

ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

သဘာဝသယံဇာတ ဝိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအားကိုး ခိုသောအခါတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌအဖွဲ့အစည်း၊ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည်။

ငှားရမ်းခ ခွဲဝေခြင်းအတွက် ရေပစ္စည်းများ

ပြည်နယ်၊ ပြည်နယ်တိုင်း (အထူးအဖွဲ့)
ပြည်နယ်၊ အယ်ဒမီတိုင်း (အစိုးရ) (ဝေခံခံ ခွဲဝေခြင်း)
အယ်ဒမီတိုင်းတိုင်း၊ ဝိုင်ဆိုင်ရေးအဖွဲ့အစည်း၊ သယံဇာတ ငှားရမ်းခ အဖွဲ့အစည်း၊ သယံဇာတ မရှိသည့် ပြည်နယ်များအတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်းတို့၏ ယူကတ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES (148) 11

- ➔ အစိမ်းဖျော့ရောင်အကွက်ထဲတွင်ရှိသော အကြောင်းအရာများကို ထောက်ပြပါ။
- ➔ သဘာဝအရင်းအမြစ်များသည် ဒေသန္တရ၏တာဝန်ဝတ္တရားဖြစ်သောနေရာတွင် တန်းတူညီမျှမှုအလိုအပ်ချက်ကိစ္စရပ်များကို ဖြစ်စေသည့် အရေးပါသော ဘဏ္ဍာရေးကွာဟချက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်း ထောက်ပြပါ။ ၎င်းသည် အရင်းအမြစ်ချမ်းသာသော ပြည်နယ်မှ အရင်းအမြစ်ဆင်းရဲသောပြည်နယ်သို့ ဝင်ငွေခွဲဝေမှုမှနေ၍ အလျားလိုက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။
- ➔ ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနိုင်မှုနည်းလမ်း ၃ ခုစလုံးကို ဖော်ပြပါ။

သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား ညီမျှစေခြင်း

လူတစ်ဦးချင်းအတွက် အရင်းအမြစ်များရရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်း ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အထက်ရရှိသောပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး များမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုအားကိုးသော သဘာဝ သယံဇာတ ဝိုင်ဆိုင်မှုများကို ပြန်လည်ဖြန့် ဝေပေးခြင်း၊ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် တန်းတူညီမျှခြင်းစေခြင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတို့ ညီတူညီမျှခြင်း စေပေးသည့် ဝေခံခံရရှိနိုင်စေရန်နှင့် တူညီပါသည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES (148) 11

- ➔ သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆင်းရဲသောနယ်မြေများအား နိုင်ငံပျမ်းမျှနှုန်းအဖြစ် တန်းတူညီမျှမှုအား ခွင့်ပြုရန်အတွက် အရင်းအမြစ်ဝင်ငွေ အလျားလိုက်ခွဲဝေမှုသည် လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက်ဖြန့်ဝေမှုနှင့်တူညီသည့် ဗဟိုအစိုးရ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့်တူညီနိုင်ပါသည်။ ထိုလိုအပ်ချက်သည် ပြည်နယ်နှင့် ဗဟိုအဆင့်ပိုင်ဆိုင်မှု အငြင်းပွားမှုများတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အရာဖြစ်သည်။

သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား ညီမျှစေခြင်း

- ဗဟိုအစိုးရသည် သဘာဝသယံဇာတများမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိစွာ ပုံမှန်အားကိုးအားကိုး ဖောက်ဖျက်သော ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးများအား ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ ညီမျှစေရန်အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းပေးကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းပေးကာ ညီမျှစေခြင်း - ဖြစ်လာနိုင်စွမ်းရှိသော အဓိက အခက်အခဲများ အရင်းအမြစ်ရှိသည့် မနေရာတို့ လက်လှမ်းမီရှိ မဟုတ်သည့် ဗဟိုအစိုးရတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းမှန် ဖြစ်လာနိုင်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- သဘာဝအရင်းအမြစ် ကဏ္ဍများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအသစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးစေရန်အဖွဲ့အစည်း ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတို့သည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မညီမျှခြင်းနှင့် ရှစ်မောင်မှုအဖွဲ့အစည်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အရင်းအမြစ် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES (148) 11

- ➔ အကယ်၍၎င်းသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းတန်းတူညီမျှမှုအစီအစဉ်ကို ပံ့ပိုးမည့်ရန်ပုံငွေဖြစ်နေလျှင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို တိုက်ရိုက်စီမံခွင့်မရှိသော ဗဟိုအစိုးရသည် အဓိကဘဏ္ဍာရေးဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးများကို ရင်ဆိုင်ရမည့်အလားအလာများ ရှိနေကြောင်း အာရုံစိုက်ရမည်။
- ➔ အရင်းအမြစ်ဝင်ငွေတစ်ခုတည်းကိုသာမကြည့်ရန်အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ကျယ်ပြန့်သောငှားရမ်းခများ ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ အရင်းအမြစ်များနှင့်ဆက်သွယ်သော ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန်များသည် မည်သူတို့မှ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိပြီး မည်သည့်နေရာမှ ငွေကြေးစီးဆင်းနေသည်ကို နားလည်ရန်အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁ သဘာဝအရင်းအမြစ် ဝေမျှခြင်း၊ နည်းလမ်းများကို သုံးသပ်မေးပါရန်။

အဆင့် ၂ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း (၂၀ မိနစ်)။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသစ်များဖြင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် ဝေမျှခြင်းကို မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း၊ ရေရှည်နှင့် ရေတိုတွင် မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

အဆင့် ၃ အုပ်စုအလိုက်တင်ပြခြင်း (၁၅ မိနစ်)။ မေးခွန်းအား ပြန်တင်ပြမည်လုတ်မည်ကို အဖွဲ့ဝင်မှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

FISCAL FEDERALISM AND NATURAL RESOURCES PAGE 84

- ➔ သဘာဝအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်း နှင့် ဝင်ငွေခွဲဝေမှုတို့သည် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကျင့်သုံးသော ပြည်နယ်များတွင်တောင်မှ အစဉ်သဖြင့် အငြင်းပွားဖွယ်ရာခေါင်းစဉ်ဖြစ်ကြောင်း အာရုံစိုက်ပါ။
- ➔ သင်တန်းသားများအား မေးခွန်းများအကြောင်းစဉ်းစားရန် အဖွဲ့အတွင်း ဝင်ရောက်ခိုင်းပါ။
- ➔ ရေရှည်အတွက် နှင့် ရေတိုအတွက် မည်သို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သင်ခန်းစာ၏ ရှေ့ပိုင်းများအား ပြန်လည်ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် မေးမြန်းပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ဗဟိုအစိုးရနှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ကြားရှိ ဝင်ငွေခွဲဝေမှုတွင် မည်သည့်ဖွဲ့စည်းပုံအရ ကန့်သတ်ချက်များမှ ရှိမနေလျှင်။ ရေတိုမှ ရေရှည်သို့ ချဉ်းကပ်မှုသည် ယခုအချိန်တွင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတွင်းမှ ဘာလုပ်နိုင်မည်နှင့် နောင်လာမည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင် မည်သည့်အရာများပြုလုပ်နိုင်မည်ကို အကြံပြုပါ။

အပိုင်း (၅)

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ပြည်သူ့အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုနှင့်

လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်

အပိုင်း ၅

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ပြည်သူ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်

- ဤသင်ခန်းစာသည် အများပြည်သူဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် မည်သို့ အထောက်အပံ့ပေးနိုင်မည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေပါသည်။ ဤသင်ခန်းစာသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရ၏ ကဏ္ဍတို့အား မြှင့်တင်ရန်အတွက် လူမှုရေးအစုအရုံးနှင့်စီးပွားရေးအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်းကို အလေးပေးလေ့လာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။
- လူမှုရေးအစုအရုံးတည်ဆောက်ရာတွင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုအထောက်အပံ့ပေးရေးစသည်တို့ရှိ ဒေသန္တရအစိုးရ၏ကဏ္ဍများကို အထူးပြုပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် ဒေသန္တရအစိုးရ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များဖြစ်ပါသည်။

ဝေဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ကျန်တစ်ခုလုံးကို စီမံခြင်း
 - ထောက်ပံ့မှုများ အပူပေးခြင်း စက်ရုံနှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများ အကြား အစီအစဉ် ကျန်တစ်ခုလုံးကို ပေးပို့ပေးခြင်း

ထက်မြက်မှုနှင့် ဝိသေ့ကုန်ပစ္စည်း ဖွင့်ပေးခြင်း
 - လူထုကို တည်ငြိမ်စေရန် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု (လူမှုအစုအဝေး) ပေးပို့မှုနှင့် မြေအောက်ရေအား စီးပွားရေးအဖြစ် (စီးပွားရေးအစုအဝေး) ပြင်ဆင်မှုနှင့် ဖွင့်ပေးခြင်း

အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား သဘာဝရေအား ထောက်ပံ့မှု
 - အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား သဘာဝရေအား ထောက်ပံ့မှု - ဝင်ငွေပေးခြင်း ထောက်ပံ့မှုများ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

ဝင်ငွေပေးခြင်း
 - ပြည်ထောင်စု၏ အစိုးရနှင့် အစိုးရအဖွဲ့တို့ကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို ပေးခြင်း

လူမှုရေးအစုအဝေး
 - လူမှုရေး အစီအစဉ်များ - ကျန်းမာရေး ပညာရေး၊ လူမှုအထောက်အပံ့၊ လူမှုအစု အစည်း လူထုရရှိနိုင်သော အစုများ

- သင်ခန်းစာများအား ပြန်နွေးရန်အတွက် အောက်ပါအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များအား ထောက်ပြပါ။
- ➔ **သာတူညီမျှမှုနှင့်ထိရောက်မှုဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များ**
 လူထုကို တူညီသော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု (လူမှုအစုအဝေး) ပေးရန်နှင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော စီးပွားရေးအဖြစ် (စီးပွားရေးအစုအဝေး) မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုး ထားရှိခြင်း
- ➔ **အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား သဘာဝရေဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်မှု**
 အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား သဘာဝရေဆိုင်ရာ စီမံမှု - ဝင်ငွေပေးခြင်း၊ ထောက်ပံ့ငွေများ၊ လွှဲပြောင်းပေးမှုများ။
- ➔ **ဝင်ငွေပေးခြင်း**
 ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်ဝင်ငွေ အစိတ်အပိုင်းအချို့ကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို မျှဝေခြင်း
- ➔ **လူမှုရေးအစုအဝေး**
 လူမှုရေး အစီအစဉ်များ - ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုအထောက်အပံ့၊ လူမှုအာမခံ စသည့် လူထုရရှိနိုင်သော အရာများ

ပြည်သူ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ

မြို့နယ်တစ်ခုစီရှိ လမ်းများ သိပ်သည်းမှု

- လမ်းများအောက်လှည့်ခြင်းသည် အစိုးရ၏ အခြေခံမူဝါဒ ဖြစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး၊ ဝန်ထမ်းများ တစ်ခုစီအား တစ်ခုစီပေးပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစုအဝေး သည် မြို့နယ်တစ်ခုစီ အား တစ်ခုစီပေးပို့ခြင်းဖြစ်ပြီး စီးပွားရေး အား တည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်ကြသည်။
- ပြည်သူ့ အခြေခံ အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရန်အတွက် ခွဲဝေပေးထားသည့် သဘာဝရေများသည် ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အညီပေးပို့ခြင်းကို တွင်နိုင်ပါသည်။
- လမ်းများအောက်လှည့်ခြင်းသည် ပြည်ထောင်စု အဆင့်နှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့အကြား ကျန်တစ်ခုလုံးကို ထောက်ပံ့ရာ အစီအစဉ်များအတွက် သင့်လျော်သော တာဝန်ဝန်ထမ်းဖြစ်သည်။

- ➔ ဆလိုက်အတွင်းရှိ အဓိကအချက်များကို ပြောကြားပါ။
- ➔ မြေပုံကိုကြည့်ပါ။ ပြုလုပ်တုံ့ပုံရိပ်မှတစ်ဆင့်စုဆောင်းထားသည့် လမ်းများ၏ သိပ်သည်းဆများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ပြည်နယ်များအား ဖြတ်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ လမ်းသိပ်သည်းဆအပေါ် မူတည်၍ မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃၀ ခန့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များပါဝင်သော မြေပုံပါအညွှန်းကိုထောက်ပြပါ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းရှိ လမ်းသိပ်သည်းဆများသည် နေရာများကို ပြသပါ။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ကုန်သွယ်လမ်းပေါက်သည့်ရမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ မူဆယ်မြို့နယ်ကဲ့သို့သော နယ်မြေသည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ နယ်မြေများထက်ပိုမိုမြင့်သော လမ်းသိပ်သည်းဆရှိကြောင်းထောက်ပြပါ။
- ➔ လမ်းသိပ်သည်းဆနည်းပါးသော ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ် နှင့်စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတို့ကို လည်း မြေပုံတွင် ထောက်ပြထားပါသည်။

လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ထောက်ပံ့မှုသည် လမ်းဆုံနှင့် စတင်သော တည်ဆောက်ခြင်းအစီအစဉ် ညီညွတ်စွာသာ လုပ်ဆောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ထောက်ပံ့မှုနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု မြှင့်တင်ရန်အတွက် သဘာဝရေဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများ တိုးမြှင့်ပေးရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

- ဆေးရုံများ စတင်ဖွင့်ရာတွင် တစ်ပြိုင်နက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ တည်ဆောက်ရန် (ဝန်ထမ်းချိန်ခွဲများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစင်တာများ ယုံကြည်စိတ်ချရသော အဖွဲ့အစည်းတို့ပါဝင်သော အစုအဖွဲ့များ)
- လူမှုရေးအဖွဲ့များကို ဝိသေ့ကုန်ပစ္စည်း လိုအပ်ချက်များနှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများကို ဝိသေ့ကုန်ပစ္စည်း ထိန်းသိမ်းခြင်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ထောက်ပံ့မှုနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ ထောက်ပံ့မှုများ မြှင့်တင်ရန် အားလုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သင့်သည်။

- ➔ ဆလိုက်အတွင်းရှိ အချက်များကို တင်ပြပါ။ အဆုံးတွင် အမျိုးသားရေးစံချိန်စံညွှန်းများသည် မရှိမဖြစ်မဟုတ်ဘဲ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးပြဌာန်းချက်များ ပြုလုပ်ရန်အတွက် ဖက်ဒရယ်စနစ်အားပံ့ပိုးမှုနှင့်သင့်ကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။
- ➔ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ထိုအစီအစဉ်များအတွက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန်လိုအပ်ကြောင်း ထောက်ပြပါ။

လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

ကျန်းမာရေး၊ သင်တန်းပေးသော ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးကို အားပေးနိုင်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးကို အားပေးနိုင်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခြေခံကျန်းမာရေးကို အားပေးနိုင်ပါသည်။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1/68 68

➔ လူမှုရေးရာအစုအဝေးတည်ဆောက်ခြင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏အခန်းကဏ္ဍများကို လမ်းခင်းခြင်းနယ်ပယ်များတွင် သာမကဘဲ မြှင့်တင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ဇယား ၂ တွင် ယခုထက်တိုင်အောင်အပြည့်အဝအသုံးချခြင်း မရှိသေးသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏နယ်နိမိတ်အခန်းကဏ္ဍများအတွက် ခွင့်ပြုမှုအလားအလာရှိသော ပြဌာန်းချက်များပါရှိပါသည်။

ကျန်းမာရေး - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၈ ခု စည်းရုံးဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

အခန်း ၃၆၇ - နိုင်ငံသားတို့သည် နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများနှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကို စံညွှန် ဖွဲ့စည်းခြင်း

ယခုထက်ရှိမရှိနှင့် ပြန်မနိုင်သေးဘဲ ဝတ္တရားဝင် (၅-၂၃) စာပိုဒ်နှင့်သော ကျန်းမာရေးအတွက် ခွဲဝေပေးထားသည့် ထိုစာပိုဒ်နှင့်အညီအညွှန်နှင့် ပြန်မနိုင်သော နှစ်များကို တိုက်ခိုက်ပေးထားပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စောင့်ရှောက်မှုကို စံညွှန် ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်၊ နည်းပညာပေးပါသည်။

ပြန်မနိုင်သေးသော ကျန်းမာရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၇-၂၀၂၀)

တိုက်ခိုက်သောကျန်းမာရေးအခွင့်အလမ်း (EHC) အစီအစဉ် မဟုတ်သော အခွင့်အလမ်းများ (NGOs) အားဖြည့်တိုးပေးခြင်း အတွက် လည်ရွယ်သော မူဝါဒက ကျန်းမာရေးအခွင့်အလမ်း ဝေမျှမှု အခွင့်အလမ်းများ တစ်ဆင့် မတူညီသော ကျန်းမာရေး ထောက်ပံ့မှုအခွင့်အလမ်းများ အသိအမှတ်ပြုခြင်း။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1/68 68

➔ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် “တက္ကသိုလ်” ဟူသောပြဌာန်းချက်ပါဝင်ကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

➔ ၂၀၁၇-၂၀၁၂ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျန်းမာရေးအစီအစဉ် အရ အပြုသဘောဆောင်သော ခြေလှမ်းများရှိနေပါသည်။ ၎င်းသည် ပဋိပက္ခများကြောင့် ရောက်ရှိရန်ခက်ခဲသောနေရာများရှိ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ ကွဲပြားခြားနားချက်များကို အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။

ကျန်းမာရေး - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

သာမန်အားဖြင့် စက်ရုံးအဖွဲ့အစည်းများတွင် ကျန်းမာရေး ဖြန့်ဖြူးပေးရန်အတွက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၏ အားပေးမှုပေးခြင်းသည် ဥပမာ - ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးရှိ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ဝတ္တရားဝင် အစီအစဉ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများ

- ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာများ၏ မဟာဗျူဟာသည် ပြည်သူ့ဆိုင်ရာဝေငွေကြေးပမာဏပေါ် အခြေခံပြီး ဝန် ချွေးစားခြင်းသည်။
- လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက်အညီညွတ် ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် မတူညီ Matching grants များသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ မတူညီသော လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်နိုင်သည့် ယန္တရားတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းပေးပါသည်။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1/68 68

➔ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများတွင် ပြည်နယ်အဆင့်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသော ကျန်းမာရေးဌာနများရှိခြင်းသည် သာမန်ကိစ္စရပ်ဖြစ်ကြောင်း အသားပေးပြောကြားပါ။

➔ ထိုဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစားများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကိုသတိရရန်လည်းအရေးပါပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုသည် အလွန်ဈေးကြီးပါသည်။

➔ သင်တန်းသားများအား ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် လုပ်ဆောင်သင့်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသလားဟု မေးပါ။ အကယ်၍ လုပ်ဆောင်သင့်သည်ဆိုလျှင် မည်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များ လိုအပ်သနည်း။

➔ “ကုန်ကျစရိတ်ခွဲဝေမှုအစီအစဉ်”ဆိုသည့်အခန်းပါရှိသည့်ဆလိုက်ကို ဖတ်ရှုပြီး အချက် ၂ချက်နှင့် လိုအပ်ချက်များကိုဖြည့်စည်းရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုတို့အကြားရှိ ထောက်ပံ့ငွေများ (matching grants) အသုံးပြုမှုကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ မြို့နယ်များသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များ နှင့်အညီပူးပေါင်း ပညာရေးကဏ္ဍနှင့် ဆိုင်သည့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့် အသုံးစရိတ်များကိုလည်း ဖော်ထုတ်နိုင်မှု များနေဆဲဖြစ်သည်။

ခက်ခဲဆုံးရှုံးမှုများတွင် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ပညာရေးစီမံအုပ်ချုပ်မှုများရှိသည်။ ပညာရေးလုပ်ငန်းများ ပညာရေးတွင် မိမိတို့လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဆရာ ဆရာမနှင့် ကောင်းသားကောင်းသူအဖွဲ့တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် တိုင်း ပြည်နယ်အဆင့်များတွင် လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ထားသည်။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1468 69

- အဓိကအချက်များကိုတင်ပြပါ။
- ပညာရေးအားမည်သူမှ ထောက်ပံ့သည်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သည့်ဘာသာစကားသည် အငြင်းပွားဖွယ်ရာကိစ္စရပ် ဖြစ်နေကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြပါ။ နောက်ဆက်တွဲဆလိုက်များတွင် အစိုးရနှင့်အစိုးရမဟုတ်သော ပညာရေးထောက်ပံ့သူ ၂ မျိုးစလုံးကို လေ့လာရမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ပဋိပက္ခဖြစ်နေသောနယ်မြေများတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အစိုးရမဟုတ်သောပညာရေးထောက်ပံ့သူများအကြားတွင် အားနည်းမှုအများဆုံးသော လူဦးရေဆီသို့ရောက်ရှိရန်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၈ ခု စည်းစဉ်းအခြေခံဥပဒေ

အပုဒ် ၃၆၆
နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်မှချမှတ်ထားသော ပညာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်အညီ
(က) ပညာသင်ကြားပို့ချပေးရမည်။
(ခ) ဥပဒေပြုတ်ပြင်ရေးအဖွဲ့အစည်းသည် မသင်မနေအခြေခံပညာများကို သင်ကြားရမည်။

အပုဒ် ၉။ လူမှုရေးကဏ္ဍ
(က) ပညာရေးလုပ်ငန်း၊ သင်ရိုးစာတိုက်၊ သင်ကြားမှု၊ သင်ကြားမှုနည်းလမ်း၊ သုတေသန၊ အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများနှင့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များ
(ခ) တက္ကသိုလ်များ၊ ဒီဂရီတက္ကသိုလ်များနှင့် အခြားသော အဆင့်မြင့်ပညာရေး ကျောင်းများ
(ဂ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြုပြင်ဆင်ရာ စာပေစွဲများ

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1468 69

- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပညာရေးကို အခွင့်အရေးတစ်ခုအနေနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏အခန်းကဏ္ဍအနေဖြင့် ရည်ညွှန်းထားကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြပါ။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၅ အခြေခံဥပဒေပြန်လှည့်ဆိုင်ရာချက်များ

အခြေခံကျောင်းများအား တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအတွင်း ပြည်ထောင်စု ချမှတ်ထားသော ဥပဒေများနှင့်အညီ စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်သည်။

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ (၂၀၁၄) လွှတ်တော်ဥပဒေ အပုဒ် ၄၁
အခန်း (၃) ပညာရေး အခြေခံများ
ပညာရေးလုပ်ငန်းများ၏ အရည်အချင်းနှင့် ပုံစံတို့၏ ဘဝနေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်ခြင်းကို အထူးအလေးထားကြိုက်မြှင့် တိုးပညာရေးလုပ်ငန်းများ ကောင်းမွန်စေသော ရိုးရှင်းလက္ခဏာများ ရရှိလာရန်တွင် ၎င်းတို့၏ ပုံစံပြုပြင်မှု၊ ချိန်ညှိမှုနှင့် တာဝန်ယူနိုင်စွမ်းများ တိုးတက်လာခြင်းအပေါ် မူတည်၍ ဖော်ထုတ်နိုင်မှုပေးရမည်။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1468 69

- အထက်ပါပြဌာန်းချက်အပြင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံအားပြင်ဆင်ချက် ၂၀၁၅ သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့အား အခြေခံပညာရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် ဆောင်ရွက်ရန်ခွင့်ပြုထားပါသည်။ ထိုရည်ညွှန်းချက်တွင်လည်း ပုံမှန်သုံးစွဲနေကျဖြစ်သော “ပြည်ထောင်စုပြဌာန်းထားသော ဥပဒေနှင့်အညီ” ဟုပါရှိပါသည်။
- ထိုပြဌာန်းချက်များသည် အခြေခံပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများတွင် ပိုမိုထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများအား ခွင့်ပြုထားသော်လည်း ပြည်ထောင်စုသို့မဟုတ်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှ ယခုထက်ထိ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသေးပါ။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

- ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းသည် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
  - ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းသည် ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
  - ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းသည် ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
  - ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းသည် ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1162 89

- ➔ ဆလိုက်များကို တင်ပြပြီး ပညာရေးအားထောက်ပံ့ရန်အတွက် ဗဟိုနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရတို့အကြား ဖက်ဒရယ်စနစ်အတွင်းရှိ ကုန်ကျစရိတ်ခွဲဝေမှုအစီအစဉ်ကို အသားပေးပြောကြားပါ။
- ➔ ဒေသန္တရကွဲပြားခြားနားမှုဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် အားလုံးပါဝင်သောပညာရေးစနစ်ကိုလိုအပ်ကြောင်းအသားပေးပြောကြားပါ။ အစီအစဉ်အတွက်ထဲရှိ မွန်ပြည်နယ်အားဥပမာအနေဖြင့် ဝေမျှပါ။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပညာရေး

ပညာရေး အညွှန်းကိန်း

- ပညာရေးအညွှန်းကိန်းသည် ပြည်သူ့ဘဏ်၊ အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်ဘဲ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
- ပညာရေးအညွှန်းကိန်းသည် ပြည်သူ့ဘဏ်၊ အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်ဘဲ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
- ပညာရေးအညွှန်းကိန်းသည် ပြည်သူ့ဘဏ်၊ အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်ဘဲ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။

မြို့နယ်ခွဲအဆင့် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက် နိုင်ငံလှည့်

Urban (wards) Rural (village tracts)

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1162 90

- ➔ ပညာရေးအညွှန်းကိန်းဆိုသည်မှာ ကျောင်းအပ်နှံခြင်း၊ မူလတန်းကျောင်းပညာရေး၊ အလယ်တန်းကျောင်း အောင်မြင်ခြင်းနှင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းတို့ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ ၂၀၁၄ မြန်မာနိုင်ငံသန်းခေါင်စာရင်းသည် အရင်းအမြစ်ဖြစ်ပါသည်။
- ➔ မြို့နယ်မြေပုံနှင့် မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃၀ တို့၏ ပညာရေးအဆင့်ကွဲပြားမှုများကို မီးမောင်းထိုးပြပါ။ ပန်းရောင်နဖြင့်ခြယ်သထားသော ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ နိမ့်ပါးသောအဆင့်ကိုပြသပါ။
- ➔ ဘူးလက်ပွင့်များကို ဖတ်ရှုပါ။
- ➔ ပညာရေးလိုအပ်ချက်များကို ပစ်မှတ်ထားရန် မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ပညာရေးအချက်အလက်များကို အသုံးပြုနိုင်ပြီး ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်များအထိပါအနိမ့်ဆုံးအသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ မြို့နယ်ခွဲအဆင့် မြို့ပြ/ကျေးလက်ပညာရေး ပုံပြုခြင်းအားထောက်ပြပါ။

လူမှုအထောက်အပံ့ - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၈ ခု စည်းရုံးခြင်းဥပဒေ သမိုင်း ၉ လူမှုရေးရာအစုအဝေး

(က) အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ (ခ) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း၊ (ဂ) အစိုးရမဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်း၊ (ဃ) အစိုးရမဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်း၊ (င) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း၊ (စ) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း၊ (ဆ) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း၊ (ဇ) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း၊ (ဈ) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း၊ (ည) ကာလစာ လူငယ် အဖွဲ့အစည်း

၂၀၁၅ ခု စည်းရုံးခြင်းဥပဒေ သမိုင်း ၁၀ လူမှုရေးရာအစုအဝေး

အခန်း (၂) အစိုးရမဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်း (၂) တိုင်းအဖွဲ့အစည်း ဖြည့်ဆည်း ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဆိုင်ရာ

(က) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(င) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(စ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဆ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဇ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဈ) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ည) ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1162 91

- ➔ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအားပြင်ဆင်ချက် ၂၀၁၅ (ဇယား ၂) တွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ လုပ်ဆောင်နိုင်သော လူမှုအထောက်အပံ့များနှင့် ကာလစာရေးနှင့်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့ ပါဝင်ကြောင်းအသားပေးပြောကြားပါ။
- ➔ အဖွဲ့အားဝေးမြန်းပါ။ သင့်အနေဖြင့် ဤပြဌာန်းချက်များနှင့် လူမှုအထောက်အပံ့များတွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏အခန်းကဏ္ဍများကို မည်သို့နားလည်သနည်း။

လူမှုအထောက်အပံ့ - လူမှုရေးရာအစုအဝေး တည်ဆောက်ခြင်း

ကျွန်းမဟာမိတ် ပညာရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း နှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း

ကျွန်းမဟာမိတ် ပညာရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း နှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း

- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1/16 102

PAGE 102

- ➔ ဆလိုက်အားတင်ပြပါ။ နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း နှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စွမ်းအားကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း
- ➔ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပဋိပက္ခတို့ကြောင့် ခံစားရသူများကို ကူညီထောက်ပံ့ရန်ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော နယ်မြေများ အဓိကအားဖြင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးအထောက်အပံ့များကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်း ညွှန်းကိန်း

လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်း ညွှန်းကိန်း

- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်း ညွှန်းကိန်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်း ညွှန်းကိန်း
- လူမှုရေးဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစည်း ညွှန်းကိန်း

မြို့ပြ/ကျေးလက်ရှိ မြို့နယ်ခွဲအစုအဝေး

Category	Value
Urban (wards)	0.8
Rural (village tracts)	0.2

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1/16 103

PAGE 103

- ➔ မြေပုံပါအညွှန်းကို ရှင်းပြပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်းညွှန်းကိန်းတွင် အိမ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်ယာအခြေအနေ အချက်အလက်၁၂ ခုကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ ၎င်းသည် ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် လျက်စစ်မီးရရှိခြင်းနှင့် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ ကြမ်းခင်းအရည်အသွေး (ဝါးမှမြေမှုန့်) နှင့် ဆိုင်ကယ်၊ လက်ကိုင်ဖုန်း စသည့်ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။
- ➔ ၎င်းသည် လူအများမည်သို့နေထိုင်သည်နှင့် ၎င်းတို့၏ ဘဝအရည်အသွေးတို့ကို တိုင်းတာရန်အလွန်အရေးကြီးပါသည်။
- ➔ ဆင်းရဲမှု အဆင့်များနှင့် အိမ်ယာအခြေအနေများကို ထိရောက်စွာပစ်မှတ်ထားရန်အတွက် နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းကို သက်သေအဖြစ်မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။
- ➔ နောက်ဆုံးပုံပြမျဉ်းသည် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသတို့ရှိ အရေးပါသော ကွာဟချက်များကို ဖော်ပြပါသည်။ ၎င်းသည် ဒေသန္တရအဆင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကွာဟချက်ကို မည်သို့ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်နိုင်မည်နည်း။ မည်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များထောက်ပံ့ရန်လိုအပ်မည်နည်း။ ထိုအရာကို ဗဟိုအစိုးရမှ ဆောင်ရွက်လျှင် သို့မဟုတ်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ဆောင်ရွက်လျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်သောတုံ့ပြန်မှုကိုပေးနိုင်မည်နည်း။ စသည့်မေးခွန်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ အုပ်စုနှင့် ရပ်ကွက် များ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ညွှန်းကိန်း

မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက် အဆင့်အတန်း

- မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက် အဆင့်အတန်း
- မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက် အဆင့်အတန်း
- မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက် အဆင့်အတန်း

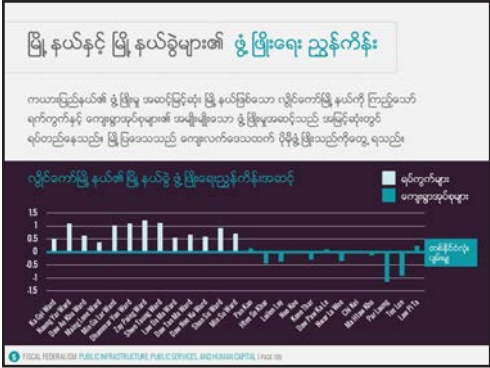
ကျေးလက်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ် နှင့် မြို့တော် ညွှန်းကိန်းအဆင့်

Category	Value
Urban	0.5
Rural	-0.5

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHORING CAPITAL 1/16 104

PAGE 104

- ➔ လူမှုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ပိုင်ခွင့် ခွဲဝေမှုအား တိုးပေးခြင်းသည် လူဦးရေပစ်မှတ်အားတိုးမြှင့်ခြင်းအတွက် အလားအလာရှိကြောင်း အသားပေးပြောကြားပါ။
- ➔ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ လူ့အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့်အားဖော်ပြသည့် ပုံပြမျဉ်းအား ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

→ ထိုပုံပြုများသည် နိမ့်ပါးသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့်များကို ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ထိတိုင်အောင် ပြသထားကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြပါ။ လွိုင်ကော်ကဲ့သို့သော မြို့နယ်တစ်ခုအတွင်းမှာပင် ကျေးရွာအုပ်စုများနှင့်ရပ်ကွက်များအကြား သိသာသော ကွာဟချက်များရှိနေပါသည်။

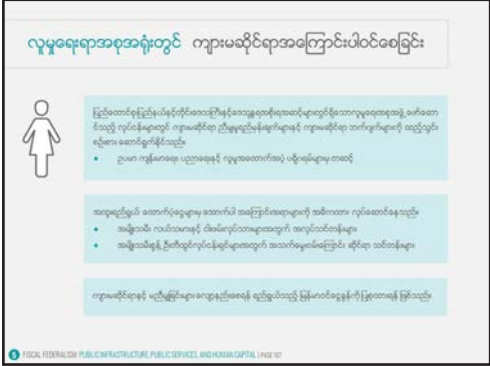

→ အမျိုးသားဖြစ်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးဖြစ်ခြင်း၊ လူငယ်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် ကျွန်တော်တို့ဘဝ၏အခွင့်အရေးများအပေါ် လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့တွင် ကွဲပြားသော လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းများ ရှိကြသည်။

→ ထိုအချက်များကို အစိုးရအနေဖြင့် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့အပေါ် သက်ရောက်မည့် မူဝါဒများသည် ကွဲပြားခြားနားမှုရှိနိုင်ကြောင်းနားလည်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့၏ ကွဲပြားသောလိုအပ်ချက်များကို နားလည်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုပြုငြာန်းချက်များကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

→ မညီမျှမှုများကို ပစ်မှတ်ထားရန်နှင့် အမျိုးသမီးများ၏စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သော တိုင်းတာချက်များရှိပါသည်။ ထိုအထဲတွင် တိကျသေချာသော ရည်ရွယ်ချက်အတွက်ထောက်ပံ့ငွေအသုံးပြုမှုလည်း ပါဝင်ပါသည်။

→ ပုံပြုများအကြောင်းပြောပြီးနောက် ၎င်းသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့၏ ပညာရေးအဆင့်များကို ယိုယွင်းစေကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

→ ဆလိုက်အတွင်းရှိ ဘူးလက်ပွိုင့်များအကြောင်းရှင်းပြပါ။

→ သင်တန်းသားများအား ၎င်းတို့အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းမငယ်လေးများ၏စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုအတွက်အစိုးရ၏ အစီအစဉ်များ အကြောင်းသိရှိပါသလားဟု မေးမြန်းပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း

- အဆင့် ၁** - လူမှုပစ္စည်းအခြေခံ (ကျွန်းပေါ်ဒေသ၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုအဆောက်အအုံ) တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ပေးပါ။
- အဆင့် ၂** - စုတ်ယူမှုဆိုင်ရာ - အုပ်စုခွဲခြားမှု (၁၅ မိနစ်) လူမှုပစ္စည်းအခြေခံအား တည်ဆောက်ရာတွင် ပြင်ဆင်မှုနှင့်တိုင်းအသေးကြီး တို့၏ တာဝန်များမှာ အသေအစင်ဖြစ်ပြီး မည်သည့် သဘောမျိုးမျိုးမဆို ပြင်ဆင်မှုများကို မတော်တုံပေးနိုင်ပါ။
- အဆင့် ၃** - စုတ်ယူမှုဆိုင်ရာ - အုပ်စုခွဲခြားမှု (၁၀ မိနစ်) တည်ဆောက်မှု သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့အစည်းများကို ပေးအပ်ပါ။

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHANGA CAPITAL 1102 109

- ➔ သင်တန်းသားများအား အဖွဲ့ခွဲရန်ညွှန်ကြားပါ။
- ➔ လူမှုအစုအရုံးတည်ဆောက်ခြင်း ရှိဆဲလိုက်အားပြန်လည်ဖတ်ရှုစေပါ။
- ➔ လေ့ကျင့်ခန်း၏ရည်ရွယ်ချက်သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် မည်သည့် အာဏာနှင့် တာဝန်ပစ္စည်းများရှိသင့်ကြောင်း စာရင်းပြုစုရန် တစ်ခုတည်းအတွက်မဟုတ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြပါ။ ထိုတာဝန်များကို သဘောပေးအရဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများအား သရုပ်ဖော်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဒေသန္တရအစိုးရ ဖွဲ့စည်းခြင်း

တာဝန်ခွဲမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုပုံစံ ပတ်သက်၍ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း

- တာဝန်ခွဲမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုပုံစံ ပတ်သက်၍ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း
- ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း
- သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHANGA CAPITAL 1102 109

- ➔ ပထမဆုံးသော အဓိကကျသော အမှာစကားအားအသားပေးပြောကြားပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးရှိသော်လည်း ဒေသန္တရအစိုးရမရှိပါ။ တတိယအလွှာအစိုးရအားတည်ဆောက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်အများစုတွင် အစိုးရအလွှာ သုံးခုရှိပါသည်။

ဒေသန္တရအစိုးရ ဖွဲ့စည်းခြင်း

ထိုသို့ အသား သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း

- ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း
- ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း
- ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း

ကျေးဇူးပြု၍ မိန့်ထုတ်ပေးရန် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း

FISCAL FEDERALISM PUBLIC INFRASTRUCTURE PUBLIC SERVICES ANCHANGA CAPITAL 1102 110

- ➔ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ညှိနှိုင်းမှုများဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် ဒေသန္တရပတ်ချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးကို တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် တတိယအလွှာ အစိုးရတည်ဆောက်ခြင်း ကြိုးပမ်းမှုကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။
- ➔ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ပြဌာန်းချက်တွင် ဒေသန္တရအစိုးရအဖြစ်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သော ပြဌာန်းချက်များပါဝင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၂၈၈ - ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးကို နိုင်ငံဝန်ထမ်းများအားတာဝန်ပေး ဆောင်ရွက်စေရမည်။ (အခန်း ၅၊ ပုဒ်မ ၂၈၈)
- ➔ ထိုပြဌာန်းချက်သည် ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်များကို "နိုင်ငံဝန်ထမ်း"၏ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာအောက်တွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ နိုင်ငံဝန်ထမ်းများမှ အများပြည်သူဆိုင်ရာအစိုးရအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။
- ➔ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးတွင် GAD ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိသည့်အပြင် GAD သည် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များအားလုံးကိုကျော်၍ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏လက်အောက်တွင် အပြည့်အဝရှိရမည်ဟုလည်း ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

အပိုင်း (၆)

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ်
ဘဏ္ဍာရေး စနစ်
သင်ခန်းစာများ

ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒရေးရာဆွေးနွေးချက်များ

- ဝင်ငွေခွဲဝေမှုဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုများသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်ကိစ္စရပ်များတွင် အလွန်အမင်းအာရုံစိုက်နေသည်။ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အခွန်အရင်းအမြစ်နှင့် (ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်း၊ ကုန်သွယ်မှု၊ ဝင်ငွေခွန်၊ နှင့် အခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများ) ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသော ပိုမိုဘက်ညီသော ချဉ်းကပ်မှု လိုအပ်ပါသည်။
- ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် တန်းတူညီမျှသော ဖက်ဒရယ်စနစ်ဖန်တီးခြင်း၊ လူမှုအစုအရုံးတည်ဆောက်ရန် နှင့် အခွန်ဘက်ညီမှုနှင့် ဝင်ငွေခွဲဝေမှုအတွက် စံပုံစံများတည်ဆောက်ခြင်းတို့အပေါ် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးရန် အဓိကကျပါသည်။
- ထိုစံပုံစံများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ကို အာရုံစိုက်ပါသည်။

ဖယ်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်

နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းတွင် ဝိသေ့စွာ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပေးရန် အလုပ်အကိုင်များ စတင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဖယ်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။

သဘာဝ အရင်းအမြစ်နှင့် ပစ္စည်းများ

နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းတွင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပေးရန် အလုပ်အကိုင်များ စတင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဖယ်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းတွင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပေးရန် အလုပ်အကိုင်များ စတင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဖယ်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။

- ➔ ဘူးလက်ပွိုင့်များအားလုံးကို ဖတ်ပါ။
- ➔ ရုပ်ပုံကားချပ်အားရှင်းပြပါ။ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော အဖွဲ့များ၏ ဆုံမှတ်ဖြစ်သည်။ စက်ဝိုင်းများသည် အစိုးရမှ ဦးဆောင် ပြုလုပ်သော ငြိမ်းချမ်းရေးစကားပိုင်းများရှိ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကိုကိုယ်စားပြုကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ အထွေထွေအချက်အလက်များသည် မကြာခင်အတွင်း သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် အားလုံးကို လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် အခွန်ဝင်ငွေရှိသည့် ရင်းမြစ်များ (အိမ်ခြံမြေ၊ အထွေထွေအသွင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေခွန်၊ စည်ကားမှုခွန် စသည်တို့) မြင့်တင်ပေးရန်၊ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း အစီအစဉ်၊ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း နည်းလမ်းရရှိရန် အင်အားစုများသည် နည်းလမ်းရရှိရန် အင်အားစုများသည်

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအစီအစဉ်များ

သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ မြှင့်တင်ပေးရန် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း စနစ်တွင် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းများကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ➔ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ရှိ အခြေခံအုတ်မြစ်များအကြောင်း မိတ်ဆက်သော သင်ခန်းစာ ၁ အားရည်ညွှန်းပါ။
- ➔ ထိုအဓိကအယူအဆများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသော ကိစ္စရပ်များ၏ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာအတိမ်အနက် အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးကိစ္စများနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် တိုးတတ်စေရန်အတွက် အရေးကြီးပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအစီအစဉ်များ

ဝန်ထမ်းချိမ်းခြမ်းခြင်း

မြို့နယ်အတွင်း ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းနှင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းများကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအစီအစဉ်များ လုပ်ဆောင်ပေးရန်အတွက် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းများကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ➔ ဆလိုက်များကို မိတ်ဆက်ပါ။ အဖွဲ့အား တန်းတူညီမျှစေမှုသည် ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် အသုံးပြုရန်အတွက် အရေးပါ/ မပါ နှင့် အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ဖြစ်ကြောင်း မေးမြန်းပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ
စက်ဆုပ် သက္ကာယဆူဖိုင်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

မူဝါဒအရပ်
 ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထူးအလေးထားရမည့် အချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

အချိန်မီကုန်ပစ္စည်းများ
 ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထူးအလေးထားရမည့် အချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

FISCAL FEDERALISM AND MYANMAR'S PEACE PROCESS (page 117)

→ ခွဲဝေထားသော အခွန်အခြေခံများနှင့် စည်းမျဉ်းဖြစ်သော အခွန်ဘက်ညီမှုရှိစေခြင်း တို့အပေါ် ဥပမာများကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ
စက်ဆုပ် သက္ကာယဆူဖိုင်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ
 ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထူးအလေးထားရမည့် အချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ
 ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထူးအလေးထားရမည့် အချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

FISCAL FEDERALISM AND MYANMAR'S PEACE PROCESS (page 118)

→ ဆလိုက်များကို တင်ပြပါ။

→ ထောက်ပံ့ငွေသည် အစိုးရအဖွဲ့များအကြား သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်ကားအဖွဲ့အစည်းများအကြားရှိ ကူညီထောက်ပံ့မှုသို့မဟုတ် ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းမှု ဖြစ်ကြောင်းအသားပေးပြောကြားပါ။ ဤဆလိုက်သည် အစိုးရမှ အစိုးရသို့ ထောက်ပံ့ငွေကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ တိမ်းရှောင်ရသူများ၏ တည်ရှိမှု
၂၀၀၆၊ ၂၀၁၆

Presence of IDPs 2006

Presence of IDPs 2016

FISCAL FEDERALISM AND MYANMAR'S PEACE PROCESS (page 119)

→ ဆလိုက်များကို တင်ပြပါ။

→ လူသားချင်းစာနာမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ စုဆောင်းထားသော ပြည်တွင်းပြောင်းရွှေ့ ထွက်ပြေးရသူများ (IDPs) များကို ကိုယ်စားပြုဖော်ပြထားသော မြေပုံများကို ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များသည် ပဋိပက္ခများ သက်ရောက်သည့် ပြည်တွင်းပြောင်းရွှေ့ ထွက်ပြေးရသူများ (IDPs) များအတွက် အထူးရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထောက်ပံ့မှုများအတွက် အသုံးပြုနိုင်မှု အလားအလာရှိပါသည်။

→ ၎င်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဒုက္ခသည်များအားထောက်ပံ့သည့် ပြဌာန်းချက်မှာ ပုံမှန်ဖြစ်ကြောင်း ဦးစားပေးတင်ပြပါ။ ကိုလံဘီယာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် နောက်ဆုံးငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်အား လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမပြုမီ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခဘေးဒဏ်သင့် ဒုက္ခသည်ကူညီထောက်ပံ့မှုဥပဒေများရှိပါသည်။

- ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်သူများသည် ပဋိပက္ခဘေးဒဏ်လူဦးရေကို သတ်မှတ်ရန် အပါအဝင် ကိစ္စရပ်အများအပြားကို သတ်မှတ်ရန်အတွက် တိကျသေချာသောရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် ထောက်ပံ့ငွေများ သို့မဟုတ် အခြားဒုက္ခသည်ကူညီထောက်ပံ့မှုများအား အသုံးပြုရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဘဏ္ဍာရေး ဖွင့်လင်မြင်သာမှုနှင့် အထိရောက်စွာ

- အကျိုးအမြတ်အရ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အထိရောက်စွာ ရရှိရန် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ဖွင့်လင်မြင်သာမှုနှင့် ဆက်စပ်၍ အကျိုးအမြတ် အထိရောက်စွာ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အထိရောက်စွာ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ဖွင့်လင်မြင်သာမှုနှင့် ဆက်စပ်၍ အကျိုးအမြတ် အထိရောက်စွာ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

FISCAL FEDERALISM AND MYANMAR'S PEACE PROCESS (PAGE 121)

- ➔ ဆလိုက်များကို တင်ပြပါ။
- ➔ သင်တန်းသားများအား ရသုံးငွေစာရင်းပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်းသည် မည်မျှအရေးပါသနည်း ဟုမေးမြန်းပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

အစိုးရပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား (SEE) မြှင့်မြှောင်ခြင်း

SEE သည် ဖွင့်လင်မြင်သာမှု (၅၀) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အစိုးရပိုင် သဘာဝ သယံဇာတ ထုတ်လုပ်ခြင်း ရရှိရန် တာဝန်ယူမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် တင်ပြပါသည်။

SEE မြှင့်မြှောင်ခြင်းသည် ဖွင့်လင်မြင်သာမှု အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် တင်ပြပါသည်။

ပုံစံ ၁၀၀ - ဖွင့်လင်မြင်သာမှု SEE မြှင့်မြှောင်ခြင်း တွင် ပါဝင်မှု
Bauer, A., et al. 2018. *SEE Reform in Myanmar: သဘာဝသယံဇာတလုပ်ငန်းများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းများ* Natural Resource Governance Institute & Renaissance Institute.

FISCAL FEDERALISM AND MYANMAR'S PEACE PROCESS (PAGE 122)

- ➔ ဆလိုက်များကို တင်ပြပါ။
- ➔ အကယ်၍ အချိန်ရပါက အစိုးရပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ SOE ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းကို ဆွေးနွေးပါ။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးပြင်ပမှ သို့မဟုတ် ညှိနှိုင်းမှုအတွင်း မည်သည့်အရာများပြုလုပ်နိုင်သနည်း။ ထိုလုပ်ငန်းအစီအစဉ်အား သတ်မှတ်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ

FISCAL FEDERALISM AND MYANMAR'S PEACE PROCESS (PAGE 124)

- ➔ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများအတွက် ၎င်းတို့၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များ ပါဝင်နေခြင်းသည် ပုံမှန်မဟုတ်ကြောင်း အသားပေးပြောကြားပါ။ ထိုတိုင်းတာချက်များသည် များသောအားဖြင့် မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများအတိုင်း ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရပါသည်။
- ➔ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် ဤသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင်ပါဝင်သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် မလိုအပ်ပေ။
- ➔ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ပေါင်းစည်းမှုမရှိသော ပြဌာန်းချက်များအတွက် ရှားပါသော ဥပမာမှာ တန်းတူညီမျှစေမှုအတွက် ပြဌာန်းချက်ပါရှိသော ကနေဒါနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဖြစ်ပါသည်။

